

Children driven to crime and types of crimes frequently committed according to TUIK data

Mehmet Erten¹; Yener Ertay²

¹ Düzce Çamköy Fatma Gösterişli Middle School, Düzce, Turkey, ORCID: 0009-0005-6707-6864

² Düzce Çamköy Primary School, Düzce, Turkey, ORCID: 0009-0003-0755-441X

ARTICLE INFO

Article Type: Research Article
Received: 26.10.2023
Accepted: 4.12.2023
Publication: 30.12.2023
Month/ year: 12/2023
Citation: Erten, M., & Ertay, Y. (2023). Children driven to crime and types of crimes frequently committed according to TUIK data. *International Journal of Düzce Educational Sciences*, 1(2), 91-113.

ABSTRACT

The aim of this study is to analyse the number of children involved in crime and the types of crimes committed between 2015-2021 based on the data obtained from TurkStat. TURKSTAT data covers the analysis of 25 different types of offences separately, and boys and girls involved in these offences are analyzed according to their gender. The study also includes an investigation of the factors contributing to children's involvement in crime and suggests possible preventive measures. This research adopts the document analysis model, which is one of the qualitative research methods. The research findings were obtained from TurkStat data on the number of children involved in crime and the types of offences committed in Turkey between 2015 and 2021. The findings show that according to TurkStat data, children are involved in various types of crimes every year, and their numbers change depending on factors such as epidemics, economic conditions, sociological situations. Especially the increase in the number of young offenders in the 15-17 age group is striking. The most common type of crime that children are involved in is physical assault, while the least common is crimes against the environment.

Keywords: Child driven to crime, TurkStat, education.

TÜİK verilerine göre suça sürüklenen çocuklar ve sıklıkla işlenen suç türleri

ÖZET

Bu araştırmanın amacı TÜİK'ten elde edilen verilere dayanarak 2015-2021 yılları arasında suça karışan çocuk sayısını ve işlenen suç türlerini analiz etmektir. TÜİK verileri 25 farklı suç türünün ayrı ayrı incelenmesini kapsamakta olup, bu suçlara karışan çocukların cinsiyetlerine göre ele alınmıştır. Çalışmada ayrıca çocukların suça karışmasına katkıda bulunan faktörlerin araştırılması da yer alıyor ve olası önleyici tedbirler öneriliyor. Bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizi modeli benimsenmiştir. Araştırma bulguları, 2015-2021 yılları arasında Türkiye'de suça karışan çocuk sayısı ve işlenen suç türlerine ilişkin TÜİK verilerinden elde edilmiştir. Bulgular, TÜİK verilerine göre çocukların her yıl çeşitli suç türlerine karıştığını, salgın hastalıklar, ekonomik koşullar, sosyolojik durumlar gibi faktörlere bağlı olarak sayılarının değiştiğini göstermektedir. Özellikle 15-17 yaş grubundaki genç suçluların sayısındaki artış dikkat çekicidir. Çocukların karıştığı en yaygın suç türü fiziksel saldırdır, en az görüleni ise çevreye karşı işlenen suçlardır.

Anahtar Sözcükler: Suça sürüklenen çocuk, TÜİK, eğitim.

Giriş

Çocuk, toplumsal normlara uyum sağlamak için kendini fiziksel, psikolojik ve sosyal olarak geliştiren, Birleşmiş Milletler tarafından hazırlanan ve 1990 yılında da Türkiye tarafından da imzalanan Çocuk Haklarına Dair sözleşmeye göre "on sekiz yaşın altındaki her birey çocuk sayılmaktadır" (UNICEF, 1998). Çocuklar yaşadığı toplum içinde gelişen ve çevresine göre kendi davranış sınırlarını belirlerken kişisel sınırlar, iyi, kötü kavramı, suç gibi değişken durumlarla karşı karşıya kalmaktadır (Öztürk Çopur, Ulutaşdemir & Balsak, 2015). Birey süreç içerisinde kendine belirlenen bu normları öğrenirken iyi ve kötü ayırımını yapmayı çevresindeki gözlemlerinden yola çıkarak ayırt etmektedir. Bu durum bireyin dünyaya bakış açısını ve hayatını etkilemektedir. Çocuk, ailevi nedenler, arkadaş çevresi ve ekonomik nedenlerden dolayı yanlış öğrenmelere sahip olabilmektedir. Bu nedenler ve yanlış öğrenmeler bireyi toplumsal norm ve kurallara uyulması gerekliliğini idrak edememe durumuna sevk etmektedir. Bu durumlar cezai yaptırımlara sahip olan suçlardır (Arabacı, Taş & Dikeç, 2017).

Bir toplumu oluşturan bireyler yaş gruplarına göre incelendiğinde çocuklar, yetişkinler ve yaşlılar olarak gruplandırılmaktadır (Aközer, Nuhurat & Say, 2011). Bu gruplar toplum içinde farklı görevlere sahip olmalarının yanında özellikle geleceğin yetişkinleri olan çocukların derinlemesine ele alınması gerekmektedir. Çocuklar Türkiye'de yetişkin olarak nitelendirilen on sekiz yaşına kadar kendi kararlarını alırken, kararların doğruluğu ve gerçekleştirildiğinde ulaşacağı hedef konusunda yeterli deneyim ve bilgiye sahip değillerdir (Azarkan, 2009). Bu nedenle kendilerini doğru ve yeterli bir şekilde ifade edememektedirler. Çocuklar bu noktada bir suç durumu ile karşı karşıya kaldıklarında çoğunlukla içgüdüsel davranmaktadır. Bu durum sonucunda ise bireyin yönelişleri farklılık göstermektedir. Özellikle ergenlik döneminde bireyler sahip oldukları öz güven ve kendilerini ispat etme isteği bireyi suça sürüklemektedir (Aksu vd., 2013).

Yasal olmayan durumlarla karşı karşıya kalan çocuklar durumu ayırt edemedikleri için eylemi gerçekleştirmekte ve sonuç olarak cezai yaptırımlarla karşı karşıya kalmaktadırlar. Çocuk suçları gerçekleştirilen etkinliğe bağlı olarak yetişkin suçlarından daha hafif cezai yaptırımlar ve rehabilitasyon çalışmaları ile çözülmeye çalışılmaktadır (Üzümcü, 2017). Bu süreçte cezaevlerinden ziyade çocuk eğitim evleri yoluyla bireyler topluma kazandırılmaya çalışılmaktadır. Çocuk suçlarına yönelik kayıtlar birçok farklı kurum tarafından toplanmaktadır. Ancak Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) bu verileri düzenli olarak sınıflandırarak yayınlamaktadır. Bu veriler yıllara ve suç türüne göre birey sayılarını içermektedir. TÜİK tarafından yayınlanan bu veriler istatistiksel ortamlarda düzenlenip işlenirse geleceğe yönelik suç yönelimleri tespit edilebilecek ve gerekli önlemler alınabilecektir.

Türkiye'de son yıllarda suça sürüklenen çocukların sayısında artış gözlemlenmektedir (TÜİK, 2023). TÜİK verilerine göre, suça sürüklenen çocukların sayısı her geçen yıl artmaktadır (TÜİK, 2023). Bu durum, suçun önlenmesi ve suçla mücadele edilmesi için ciddi bir sorun teşkil etmektedir. Bu tez çalışması, TÜİK verileri kullanılarak suça sürüklenen çocukların profilleri, suç işleme nedenleri ve sıklıkla işledikleri suç türleri hakkında bir analiz sunmayı amaçlamaktadır. Bu analiz, suçla mücadele edilmesi ve suça sürüklenen çocukların rehabilitasyonu konularında karar vericilere ve uzmanlara faydalı olabilir.

Suçta sürüklenen çocukların sayısındaki artış, toplumsal, ekonomik ve psikolojik sorunların bir sonucu olarak görülmektedir. Aile içi şiddet, yoksulluk, işsizlik, madde bağımlılığı ve aile bozuklukları gibi faktörler, çocukların suça sürüklenmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Bu nedenle, suça sürüklenen çocukların rehabilitasyonu, sadece suçun cezalandırılması değil, aynı zamanda bu faktörlerin ele alınması ve çözümlenmesi yoluyla gerçekleştirilebilir. Suça sürüklenen çocuklar genellikle hayatlarının geri kalanında kalıcı hasarlar alabilirler. Bu hasarlar, gelecekteki iş fırsatları, eğitim, sosyal uyum ve psikolojik sağlık gibi alanlarda sorunlara neden olabilir. Bu nedenle, suça sürüklenen çocukların erken dönemde yakalanması, rehabilitasyon sürecinin başlaması ve gelecekteki sorunların önlenmesi için hayati önem taşımaktadır.

Problem Durumu

Çocuk suçları bireyin davranışlarından sorumlu olduğu ve yetişkinlik için belirlenen sınır olan 18 yaşın altındaki süreler için yasa dışı davranışta bulunmasıdır. Bu davranışlar genellikle toplumca normal olarak kabul edilen kuralları ve yasa koyucular tarafından belirlenen davranış sınırlarının dışına çıkılması durumunda ortaya çıkmaktadır (Erciyas, 2020). Çocuk suçları değerlendirilirken çocukların henüz gelişim aşamasında olmaları ve doğru yönlendirme ile düzgün bir şekilde davranışlarını değiştirebilecek olmalarından dolayı yetişkinlere göre daha hafif cezalar veya rehabilite çalışmalarını içermektedir. Ancak çocukların hangi suçlara yöneldiği gerekli önlemlerin alınması için önemli bir durumdur. Bu noktada çocuk suçlarının değişiminin izlenmesi önemli olmaktadır. Bu kapsamda "Çocuk suçlarının yıllara göre değişimi nedir?" ve "Çocuklar daha çok hangi

suç türlerine karışmaktadır” sorularına cevap aranmıştır. Çalışma kapsamında TÜİK verilerinden yararlanarak çocuk suçlarının yıllara ve türlerine göre dağılımının nasıl olduğuna odaklanılmıştır.

Araştırmanın Önemi

Suçta sürüklenen çocuklar, sadece kendi gelecekleri açısından değil, aynı zamanda toplumun genel güvenliği ve refahı açısından da büyük bir öneme sahiptir. Bu nedenle, bu çalışma, suçta sürüklenen çocukların profili, suç türleri ve risk faktörleri hakkında daha fazla anlayış geliştirmeyi amaçlamaktadır. Elde edilen sonuçlar, bu sorunla başa çıkmak için daha etkili politika ve önlemlerin geliştirilmesine katkı sağlayabilir. Ayrıca, bu araştırma, çocukların daha sağlıklı ve başarılı bir geleceğe sahip olmalarını destekleme amacını taşımaktadır. Bu noktada bireylerin hangi suçlara yöneldikleri önemli olmakla beraber çocuk suçlarının hangi yöne evirildiği önemli olmaktadır. Bu çalışma suçlara yönelik bu dönüşüm ele alınarak önlemler sıralanacaktır. Bu çalışma ile ayrıca aşağıdaki durumlar hakkında etraflı bilgi edinmek mümkün olacağından dolayı önemli kabul edilebilir:

- TÜİK verilerine göre suçta sürüklenen çocukların profilini belirleyerek, bu çocukların hangi suçları işlediği ve neden bu suçları işlediği hakkında daha detaylı bilgi edinmek.
- Suçta sürüklenen çocukların aile yapıları ve çevresel faktörler ile suç işleme arasındaki ilişkiyi araştırmak ve sonuçlara göre politika önerileri geliştirmek.
- TÜİK verilerine göre sıklıkla işlenen suç türlerini analiz ederek, hangi yaş aralıklarındaki çocukların bu suçları işlediği ve hangi faktörlerin bu suçları teşvik ettiği hakkında daha fazla bilgi edinmek.

Araştırmanın Sayıltıları

Araştırma bazı temel varsayımları içermektedir. Bunlar aşağıda sunulmuştur.

1. TÜİK verileri suç türlerinin tamamını içermektedir.
2. Verilerin toplanması ve değerlendirme sürecinde veri kaybı yaşanmamıştır.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, nitel araştırma modellerinden biri olan doküman analizi ile yapılmıştır. Nitel araştırmalarda doküman analizi, tek başına bir veri toplama yöntemi olabileceği gibi diğer veri toplama yöntemleriyle birlikte de kullanılabilir. Doküman incelemesi, araştırılacak olgu ya da olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsamaktadır (Büyüköztürk vd., 2008). Bu yöntemle çocuk suçlarının türlere ve yıllara göre dağılımı ele alınmıştır.

Verilerin Toplanması ve Verilerin Analizi

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) internet adresinden farklı zamanlarda ve farklı kaynaklardan paylaştığı çocuk suçlarına yönelik istatistiksel verileri kullanılmıştır (TÜİK, 2023). TÜİK veri tabanından, 2015-2021 yılları arasındaki çocuk suçlarının türlerine ait verileri toplanarak analiz edilmiş ve sonrasında sınıflandırılmıştır. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), sunduğu verilerin araştırma amacıyla kullanılmasına izin vermektedir. TÜİK'in paylaşımına açtığı bu veriler Microsoft Excel programı kullanılarak çözümlenmiş ve tasnif edilmiştir.

Etik İzni

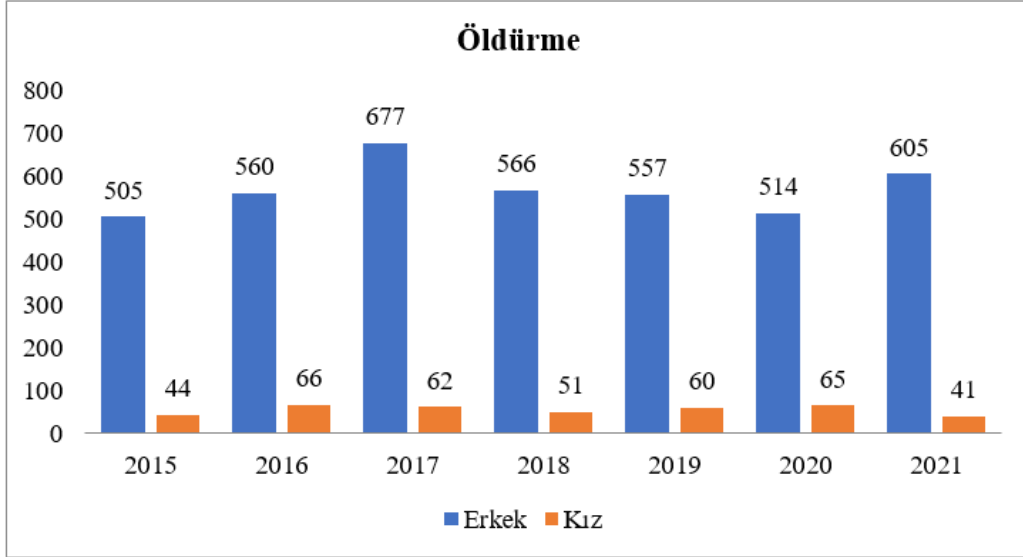
Etik Konular Araştırma, literatür taraması, doküman inceleme, betimsel içerik analizi olduğundan "Etik Kurul İzni" alınmasını gerektiren çalışmalar grubunda yer almamaktadır. Bu nedenle "Etik Kurul İznine" çalışma kapsamında yer verilmemiştir.

Bulgular

Araştırmanın bu kısmında verilerin analizinden elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Suç Türü 1: Öldürme

Araştırmanın dikkat çektiği birinci suç türü, özellikle suça sürüklenen çocuklar arasında önemli bir endişe kaynağı olan öldürme suçudur. Suça sürüklenen çocuklar arasında öldürme suçunun öne çıkması, çocukların fiziksel ve zihinsel sağlığına yönelik tehditleri ve toplumsal normların ciddi ihlallerini yansıtmaktadır. Şekil 1’de öldürme suçuna karışan çocukların cinsiyetlerine göre dağılımı yer almaktadır.

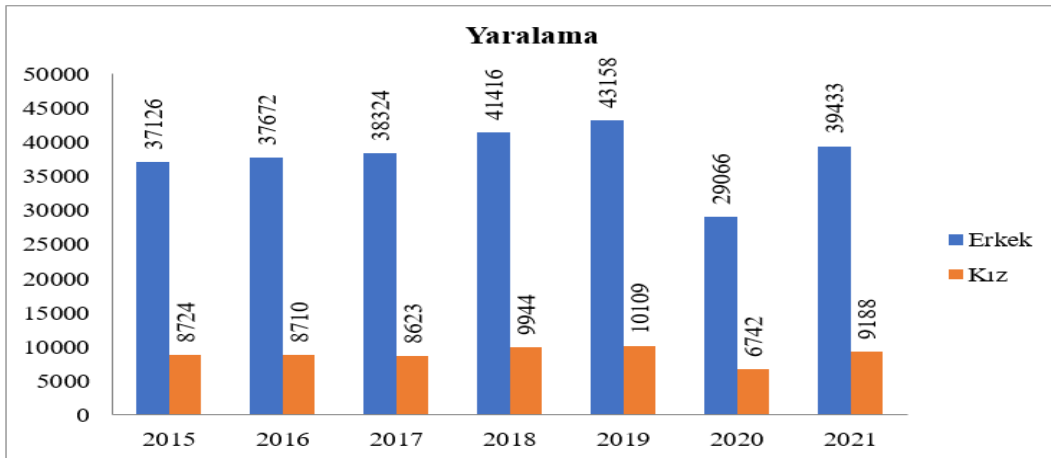

Şekil 1. Öldürme Suçuna Karışan Çocuk Sayısı

Öldürme suçu bir kişinin yaşam hakkını kasten elinden almaktır. Türkiye İstatistik Kurumu verilerine 2015 ile 2021 yılları arasında öldürme suçuna karışan toplam çocuk sayısı 4373’dür. Bu çocukların 3984’ü (% 91) erkek, 389’u (%9) kızdır. Yaş grubu olarak bakıldığında öldürme suçuna karışan çocuk yaş grubu 15-17 yaş grubudur. Erkek çocuklarında 2015-2021 yılları için öldürme suçuna karışma oranında %19,80’lik bir artış olmuştur. Kız çocuklarında bu oran %6,82’lik bir düşüş olarak görülmektedir. Erkek çocuklarında öldürme suçu en fazla 2017 yılında işlenmişken kız çocuklarında 2016’da görülmektedir. Öldürme suçuna bulaşma oranları 2015 yılına bakıldığında erkek çocuklarının kız çocuklarına göre 11,4 kat fazla olduğu görülürken bu oran 2021’de 14,7 kata çıkmıştır.

Suç Türü 2: Yaralama

Yaralama suçları, toplum içinde suça sürüklenen çocukların sık sık karıştığı önemli suç türlerinden biridir. Bu tür suçlar, bireyler arasındaki çatışmalardan kaynaklanabilir ve çoğu zaman ciddi fiziksel zararlara neden olabilir. Şekil 2’de 2015-2021 arasında yaralama suçuna karışan çocukların cinsiyetlerine göre sayısal dağılımları yer almaktadır.

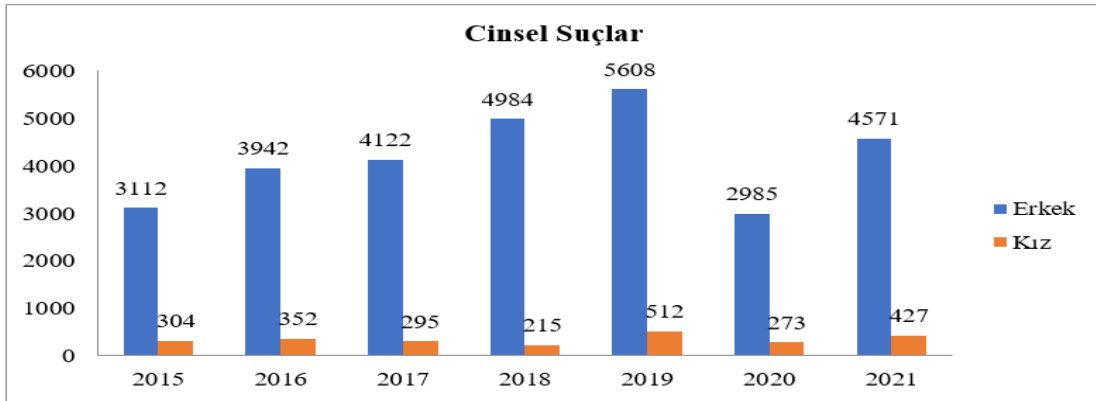

Şekil 2. Yaralama Suçuna Karışan Çocuk Sayısı

Türk Ceza Kanunu madde 86'da düzenlenen kasten yaralama suçu, kişilerin vücuduna kasıtlı olarak acı vermek, kişilerin sağlığını veya algılama yeteneğine zarar verme şeklinde işlenir. 2015-2021 yılları arasında yaralama suçuna karışan toplam çocuk sayısı 328.235'dir. Suça karışan çocukların 266.195'i (%81) erkek, 62.040'ı (%19) kızdır. Bütün yıllara bakıldığında tüm suç türleri içersin de çocukların en fazla karıştığı suç türü olarak yaralama karşımıza çıkmaktadır. Erkek ve kız çocukları için bu suç türünün en fazla gerçekleştiği yıl 2019 iken en az gerçekleştiği yıl ise 2020'dir. Erkek çocuklarının 2015'teki bu suça karışma oranları ile 2021'deki arasında %6,21'lik bir artış görülmektedir. Bu oran kız çocukları için %5,32'dir. 2015 yılında erkek çocuklarının yaralama suçuna karışma oranı kız çocuklarının 4,25 katı iken bu oran 2021'de 4,29 kat olarak gerçekleşmiştir. Bu oranların en fazla olduğu yıl ise 2017'dir (4,44 kat olarak gerçeklemiştir).

Suç Türü 3: Cinsel Suçlar

Cinsel suçlar, toplumun önemli bir güvenlik sorununu temsil eder ve suça sürüklenen çocuklar arasında da endişe verici bir durumdur. Bu suç türü, cinsel istismar, tecavüz ve benzeri cinsel suçları içerir ve hem hukuki hem de sosyal sonuçları itibariyle büyük bir öneme sahiptir. Şekil 3'te 2015-2021 arasında bu suça karışan çocukların sayısındaki değişim görülmektedir.

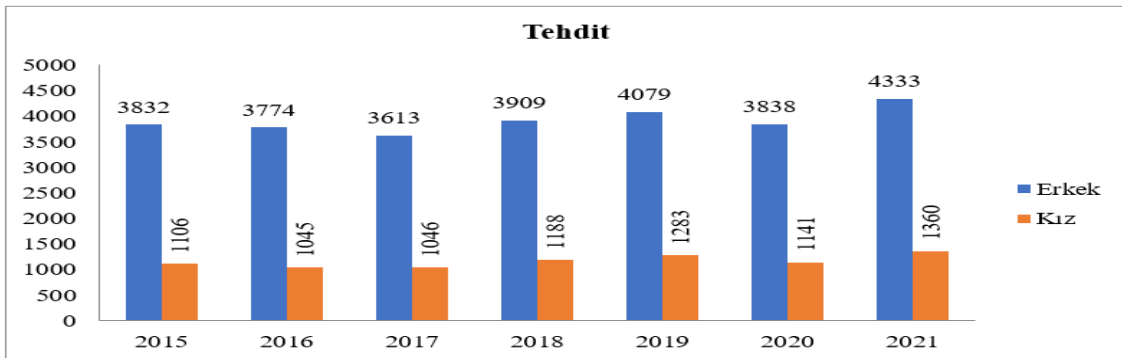

Şekil 3. Cinsel Suçlara Karışan Çocuk Sayısı

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda cinsel suçlar "Kişilere Karşı Suçlar" arasında "Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar" başlığı altında düzenlenmiştir. Burada dört ayrı suç yer almaktadır: Cinsel saldırı, çocukların cinsel istismarı, reşit olmayanla cinsel ilişki ve cinsel taciz. 2015 ile 2021 yılları arasında cinsel suçlara karışan toplam çocuk sayısı 31.702'dir. Bu çocukların 29324'ü (%92) erkek, 2378'i (%8) kızdır. 2015 ve 2021 yıllarının karşılaştırmasına bakıldığında erkek çocuklarında bu suça bulaşma oranında %46,88'lik bir artış olduğu görülürken bu oran kız çocukları için %40,46'dır. 2015'te bu suça bulaşan erkek çocuklarının sayısı kız çocuklarının sayısının 10,23 katı iken bu değer 2021 için 10,70 olarak hesaplanmıştır. 2018 yılındaki oran ise en yüksek değere (23,18 kat) sahiptir.

Suç Türü 4: Tehdit

Tehdit suçu, fiziksel zarar verme, saldırı ve benzeri eylemleri içerir. Suça sürüklenen çocuklar arasında tehdit suçlarının sıklığı ve türleri, bu araştırmanın odak noktalarından biridir. Şekil 4'te 2015-2021 arasında bu suça karışan çocukların sayısal değişimleri verilmiştir.

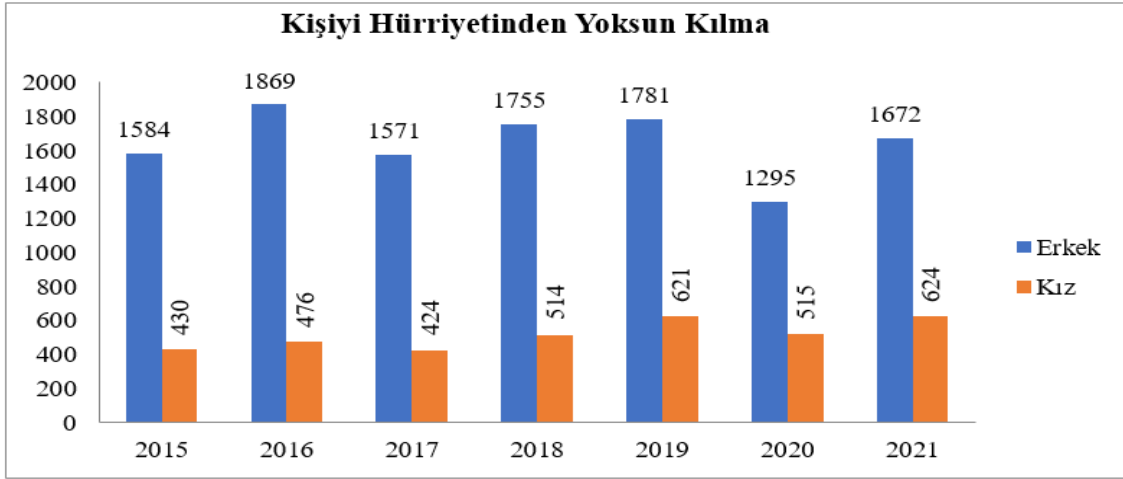

Şekil 4. Tehdit Suçuna Karışan Çocuk Sayısı

Tehdit suçu, meydana gelmesi failin iradesine bağlı olan bir kötülüğün, mağdura karşı gelecekte muhtemelen gerçekleşecekmiş gibi gösterilmesidir. Tehdit suçu, haksız bir zarara veya kötülüğe uğratılacağına bir kimseye bildirilmesiyle şeklinde oluşur. 2015 ile 2021 yılları arasında tehdit suçuna karışan toplam çocuk sayısı 35.547'dir. Bu çocukların 27.378'i (%77) erkek, 8169'u (%23) kız çocuklardır. Tehdit suçunu işleyen çocuk sayısında yıllara göre fazla bir değişiklik görülmemektedir.

Suç Türü 5: Kişiyi Hürriyetinden Yoksun Kılma

"Kişiyi Hürriyetinden Yoksun Kılma" suç türü, suç işleyenlerin bir kişiyi hürriyetinden yoksun bırakma, kaçırma veya rehin alma eylemlerini içermektedir. Şekil 5'te 2015-2021 arasında bu suça karışan çocukların sayısal değişimleri verilmiştir.

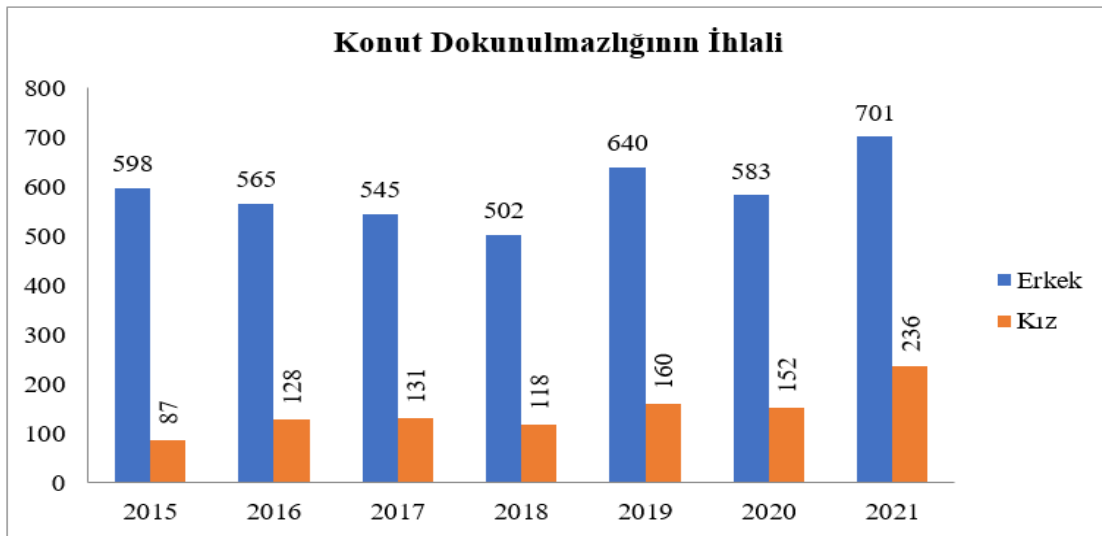

Şekil 5. Kişiyi Hürriyetinden Yoksun Kılma Suçuna Karışan Çocuk Sayısı

Kişiyi hürriyetinden yoksun kılma, bir kimsenin "bir yere gitmek" veya "bir yerde kalmak" özgürlüğünden mahrum edilmesidir. Yani, fail tarafından mağdurun serbestçe hareket etmesinin engellenmesidir. 2015 ile 2021 yılları arasında kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçuna karışan toplam çocuk sayısı 15.131'dir. Bu çocukların 11.527'si (%76) erkek çocuklar, 3604'ü (%24) kız çocuklardan oluşur.

Suç Türü 6: Konut Dokunulmazlığının İhlali

"Konut Dokunulmazlığının İhlali" suç türü, özellikle kişilerin özel yaşamlarına müdahale eden ve evlerine izinsiz giren eylemleri içermektedir. Bu suç türü, bireylerin güvenlik haklarını ihlal eden ciddi bir suç olarak kabul edilir. Şekil 6'da 2015-2021 arasında bu suça karışan çocukların sayısal değişimleri verilmiştir.

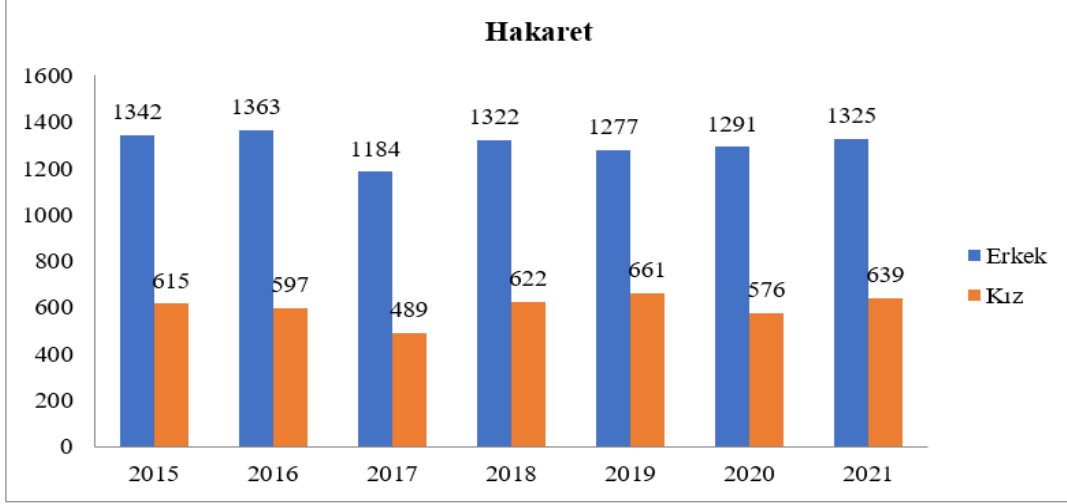

Şekil 6. Konut Dokunulmazlığı İhlali Suçuna Karışan Çocuk Sayısı

Konut dokunulmazlığını ihlal suçu; bir kimsenin konutuna, işyerine veya bunların eklentilerine "rızaaya aykırı olarak girme" veya "rıza ile girilen yerden çıkmama" fiilleriyle kişi hürriyetine karşı işlenen bir suçtur. 2015 ile 2021 yılları arasında konut dokunulmazlığı ihlali suçunu işleyen toplam çocuk sayısı 5146'dır. Bu çocukların 4134'ü (%80) erkek, 1012'si (%20) kız çocuklarından oluşur.

Suç Türü 7: Hakaret

"Hakaret" suçu, bir kişinin onurunu veya itibarını zedelemek amacıyla sözlü veya yazılı olarak yapılan saldırıları içerir. Bu tür suçlar, insan ilişkilerinde gerilime ve huzursuzluğa neden olabilir. Şekil 7'de 2015-2021 arasında bu suça karışan çocukların sayısal değişimleri verilmiştir.

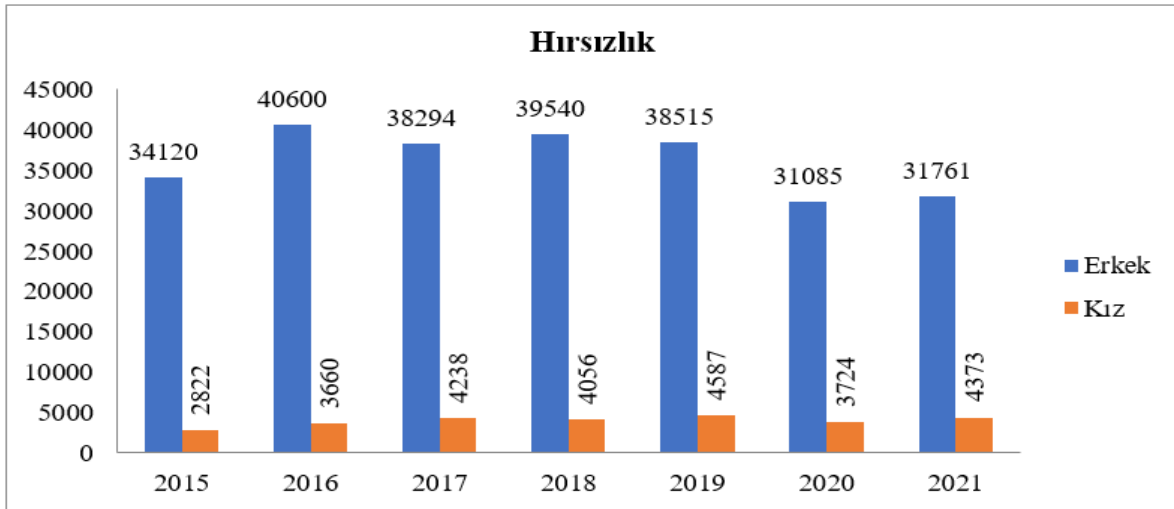

Şekil 7. Hakaret Suçuna Karışan Çocuk Sayısı

Hakaret suçu iki şekilde işlenebilir. Birinci olarak somut bir fiil veya olgu isnat edilmesi suretiyle kişinin şeref ve saygınlığının zedelenmesi. İkinci olarak genel ve soyut nitelikteki söz ve davranışlarla yani sövme yoluyla kişinin değersizleştirilmesi şeklinde hakaret suçu işlenebilir. 2015 ile 2021 yılları arasında hakaret suçunu işleyen toplam çocuk sayısı 13.303'tür. Bu çocuklardan 9104'ü (%68) erkek çocuklar, 4199'u (%32) kız çocuklardan oluşmaktadır.

Suç Türü 8: Hırsızlık

Hırsızlık" suçu, kişinin başkasına ait mülkiyeti izinsiz bir şekilde alması veya kullanması anlamına gelir. Bu suç, toplum içinde yaygın olarak görülen suçlardan biridir. Şekil 8'de 2015-2021 arasında bu suça karışan çocukların sayısal değişimleri verilmiştir.

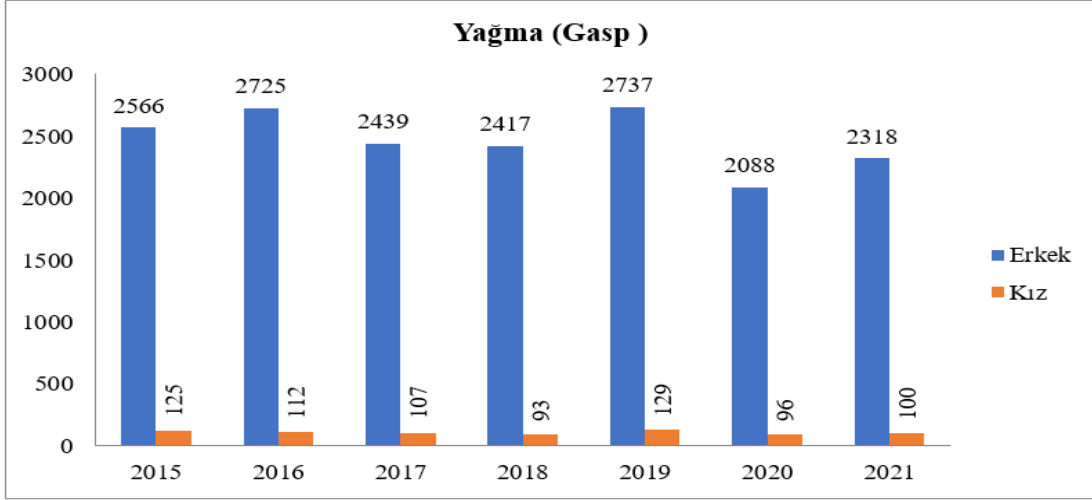

Şekil 8. Hırsızlık Suçuna Karışan Çocuk Sayısı

Hırsızlık suçu, malvarlığı değerlerine karşı ve ekonomik bir çıkar elde etmek amacıyla işlenen suçlardır. Hırsızlık suçu başkasına ait olan bir malın kişinin rızası olmadığı halde bulunduğu yerden alınarak başka bir yere getirilmesi ile oluşur. Çocukların en fazla karıştığı suç türlerinden biridir. 2015 ile 2021 yılları arasında ülkemizde 281.375 çocuk hırsızlık suçuna karışmıştır. Bu çocuklardan 253.915'i (%90) erkektir. Geriye kalan 27460'ı (%10) kız çocuklardan oluşur. Hırsızlık suçu diğer suç türlerine göre yapılması daha basit olduğu için sayısal veriler yüksek çıkmaktadır.

Suç Türü 9: Yağma (Gasp)

"Yağma" veya gasp suçu, bir kişinin şiddet veya tehdit kullanarak başka bir kişinin mülkiyetini zorla alma veya kişisel eşyalarını elinden alması anlamına gelir. Bu suç, ciddi sonuçlara yol açabilen tehlikeli bir suç türüdür. Şekil 9'da 2015-2021 arasında bu suça karışan çocukların sayısal değişimleri verilmiştir

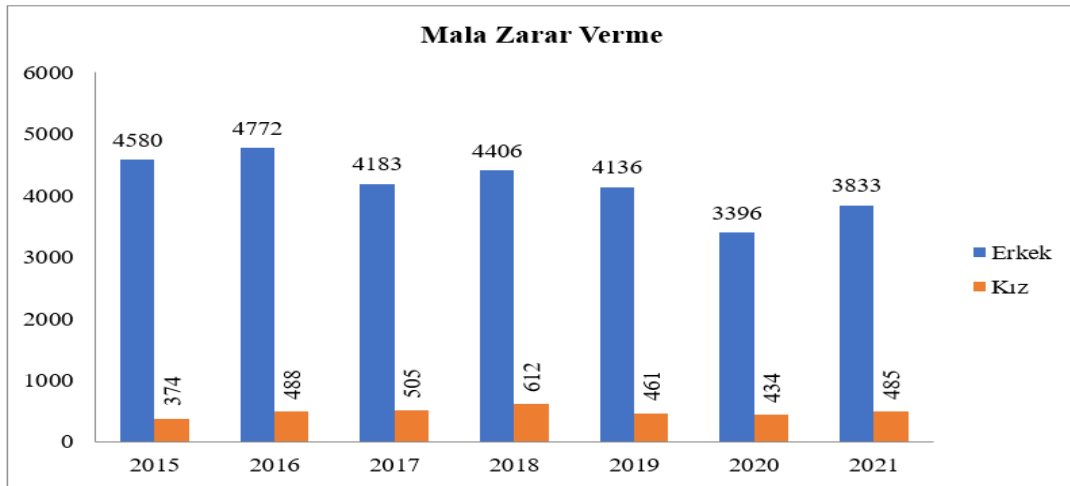

Şekil 9. Yağma (Gasp) Suçuna Karışan Çocuk Sayısı

Yağma Suçu, diğer adıyla gasp suçu, zilyetliği başkasına ait bir menkul malın "cebir" veya "tehdit" kullanılarak alınmasıyla oluşur. Yağma suçu ile hırsızlık suçu arasındaki ortak nokta başkasına ait olan malın alınmasıdır. Farklı nokta ise hırsızlık suçunda mal sahibinin haberi olmadan alınır, yağma suçunda mal sahibi tehdit edilerek malı alınır. 2015 ile 2021 yılları arasında 18.052 çocuk yağma olayına karışmıştır. Bu çocuklardan 17.290'nı (%95) erkek, 762'si (%5) kız çocuklardan oluşmaktadır.

Suç Türü 10: Mala Zarar Verme

"Mala Zarar Verme" suçu, bir kişinin kasıtlı olarak başka bir kişiye ait mülkü veya mal varlığını zarara uğratma eylemini ifade eder. Bu tür suçlar, mal sahipleri üzerinde ciddi maddi ve duygusal zararlara neden olabilir. Şekil 10'da 2015-2021 arasında bu suça karışan çocukların sayısal değişimleri verilmiştir.

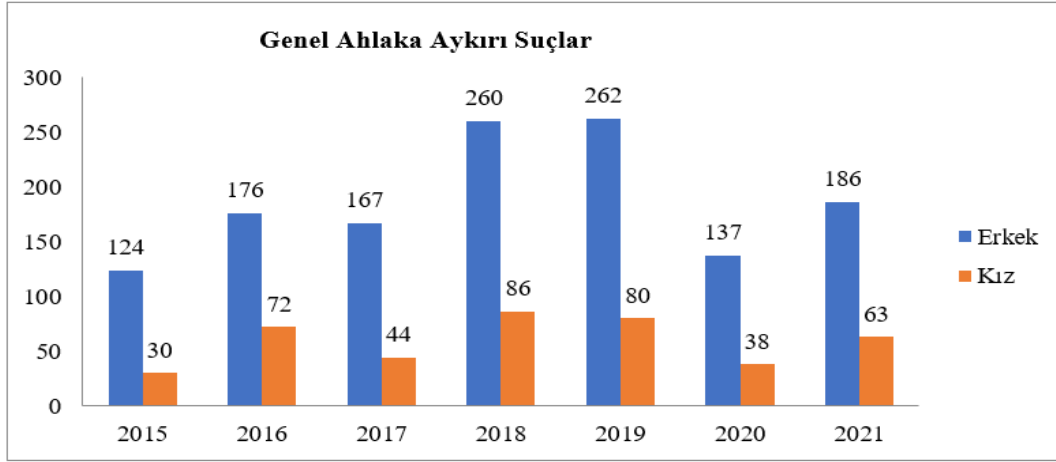

Şekil 10. Mala Zarar Verme Suçuna Karışan Çocuk Sayısı

Mala zarar verme, başkasına ait bir malı kısmen veya tamamen bozmak, yıkmak, tahrip etmek, yok etmek, kirletmek veya kullanılmaz hale getirmektir. Mala zarar verme suçu, başkasına ait malvarlığına zarar vermeye dönük hukuka aykırı müdahaleleri cezalandırmak amacıyla ihdas edilmiştir.2015-2021 yılları arasında ülkemizde mala zarar verme suçuna karışan toplam çocuk sayısı 32.265'dir. Bu çocukların 29306'sı (%90) erkek çocuk, geriye kalan 3359'u (%10) kız çocuklardan oluşmaktadır.

Suç Türü 11: Genel Ahlaka Aykırı Suçlar

"Genel Ahlaka Aykırı Suçlar" alt başlığı, çeşitli toplum normlarına ve değerlerine karşı işlenen suçları kapsar. Bu suçlar, genellikle ahlaki değerlere aykırı davranışları içerir ve toplumun düzen ve huzurunu bozmaya yöneliktir. Örneğin, kamusal alanlarda çirkin davranışlar sergilemek, cinsel istismar veya cinsel taciz gibi davranışlar, ahlaka aykırı suçlara örnek olarak verilebilir. Şekil 11'de 2015-2021 arasında bu suça karışan çocukların sayısal değişimleri verilmiştir

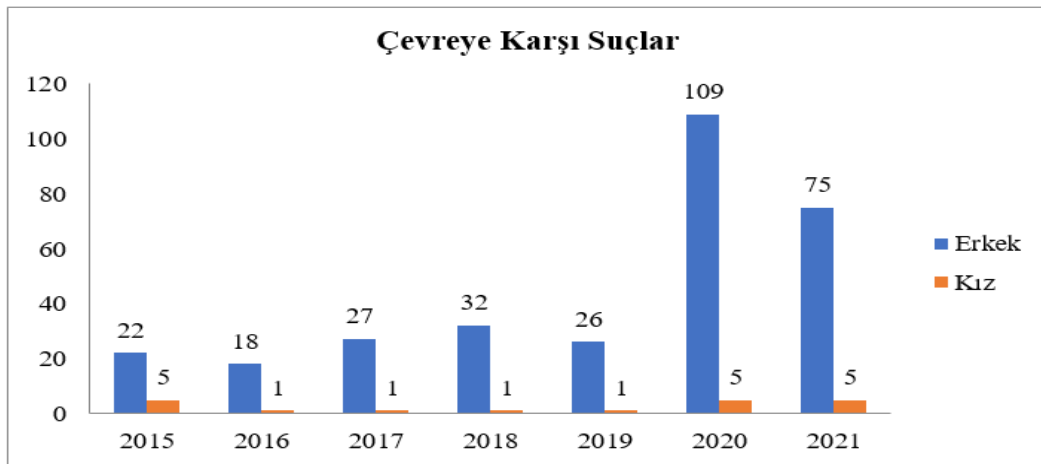

Şekil 11. Genel Ahlaka Aykırı Suçlara Karışan Çocuk Sayısı

Toplumun sahip bulunduğu ortak edep (ar ve haya) duygularının, edep törelerinin ihlali, incitilmesi ve her ne suretle olursa olsun edep ve ahlâk temizliğine alenen saldırı niteliği taşıyan hareketler, tutum ve davranışlar ve takınılan durumlar suç olarak tanımlanmıştır. Genel ahlaka aykırı suçlar Kabahatler Kanunu çerçevesinde suç olarak kabul edilmektedir. Ülkemizde 2015 ile 2021 yılları arasında genel ahlaka aykırı suçlara karışan toplam çocuk sayısı 1725'tir. Bu çocukların 1312'si (%67) erkek, geriye kalan 413'ü (%33) kız çocuklarıdır.

Suç Türü 12: Çevreye Karşı Suçlar

"Çevreye Karşı Suçlar" alt başlığı, çevresel kaynakların, doğanın veya kamusal alanların kasıtlı olarak zarar görmesi veya kirletilmesi eylemlerini içerir. Şekil 12'de 2015-2021 arasında bu suça karışan çocukların sayısal değişimleri verilmiştir

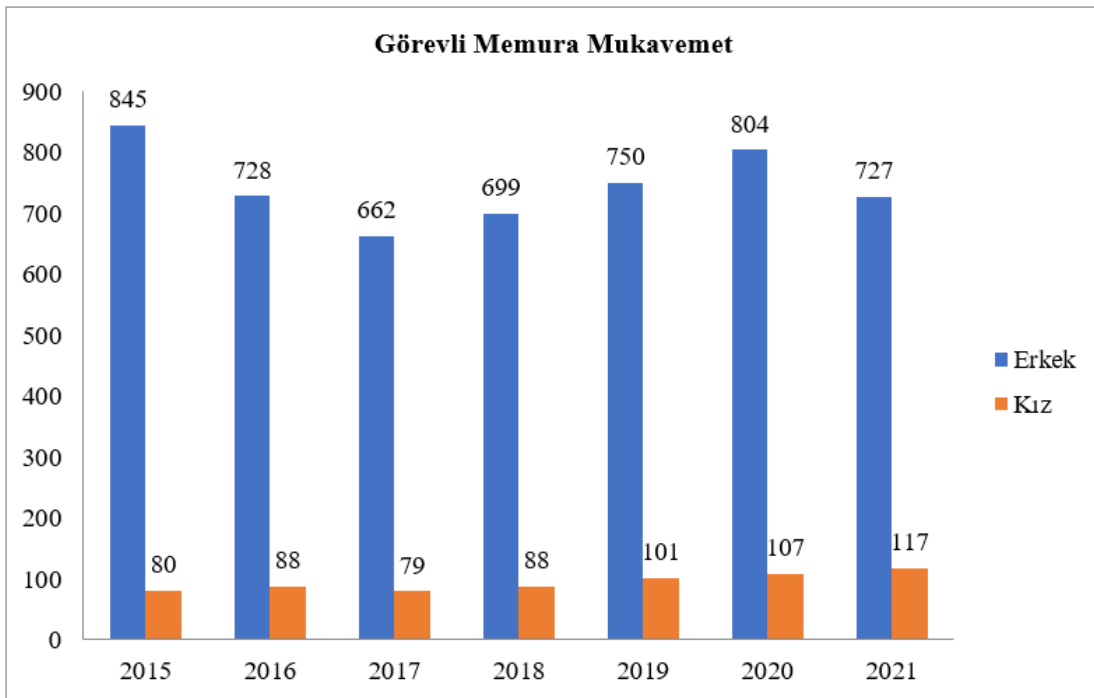

Şekil 12. Çevreye Karşı Suçlara Karışan Çocuk Sayısı

Sanayi ve teknolojinin hızla gelişmesi ve kontrolsüz bir biçimde dünyaya yayılması çevre kirliliğini de beraberinde getirmiş ve bu kirlilik tüm canlıların sağlığını ve hatta varlığını tehdit eder boyutlara ulaşmıştır. Çevre sorunlarının sınır tanımaz olması, çevreyi ulusların ortak konusu olmaya zorlamış ve "çevre hakkı" birçok ülke anayasasında temel hak ve hürriyetler arasında yerini almıştır. Çevreye Karşı Suçlar içerisinde çevreyi kasten kirletme, çevrenin taksirle kirletilmesi, gürültüye neden olma, imar kirliliğine neden olma suçları vardır. 2015 ile 2021 yılları arasında çevreye karşı suç işleyen toplam çocuk sayısı 328'dir. Bu çocuklardan 309'u (%94) erkek, geriye kalan 19'u (%6) kız çocuklardır. Diğer suç türlerine göre kız çocuklarının içinde en az bulunduğu suç türü çevreye karşı işlenen suçlardır.

Suç Türü 13: Görevli Memura Mukavemet

"Görevli Memura Mukavemet" alt başlığı, suça sürüklenen çocuklar tarafından görevli memurlara karşı sergilenen direnme, saldırganlık veya şiddet içeren eylemleri ifade eder. Bu suç türü, genellikle kamu düzenini bozan, yasaları uygulayan görevlilerle karşı karşıya gelen suçlular arasında görülür. Görevli memurlar, polis memurları, güvenlik görevlileri veya kamu hizmeti görevlileri gibi kişileri içerebilir. Şekil 13'te 2015-2021 arasında bu suça karışan çocukların sayısal değişimleri verilmiştir.

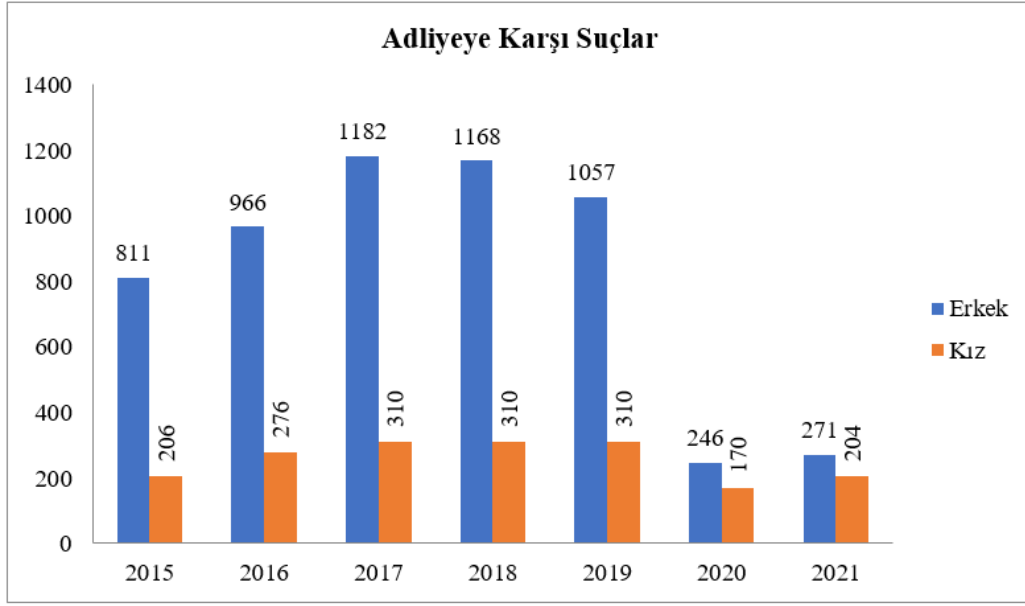

Şekil 13. Görevli Memura Mukavemet Suçuna Karışan Çocuk Sayısı

Görevi yaptırmamak için direnme suçu, kamu görevlisine (memur, polis, zabıta, avukat, hâkim vs.) karşı görevini yapmasını engellemek amacıyla cebir veya tehdit kullanılması ile meydana gelir (TCK md.265/1). Görevi yaptırmamak için direnme suçu, uygulamada görevli memura mukavemet suçu olarak bilinen, halk arasında polise mukavemet, zabıtaya mukavemet vb. gibi deyimlerle ifade edilen suç tipidir. 2015 yılı ile 2021 yılları arasında görevli memura mukavemet gösteren toplam çocuk sayısı 5875'dir. Bu çocukların 5215'i (%88) erkek, 660'ı (%12) kız çocuklarıdır.

Suç Türü 14: Adliyeye Karşı Suçlar

"Adliyeye Karşı Suçlar" alt başlığı, suça sürüklenen çocukların adliyeler veya mahkeme binalarına karşı işledikleri suçları kapsar. Bu suçlar, genellikle hukuki süreçlerle ilgili olabilir ve adliyelerde veya mahkeme binalarında işlenir. Suça sürüklenen çocuklar arasında adliyelere veya mahkeme binalarına yönelik suçların incelenmesi, hukuki süreçlerin etkilenmesi ve güvenliğin artırılması için önemlidir. Şekil 14'te 2015-2021 arasında bu suça karışan çocukların sayısal değişimleri verilmiştir.

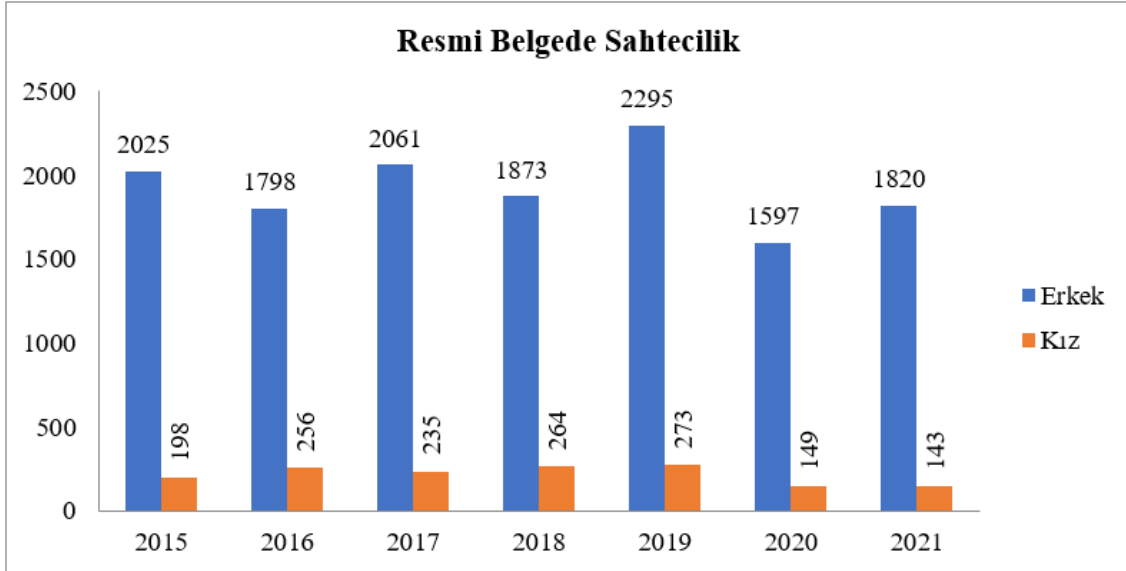

Şekil 14. Adliyeye Karşı Suçlara Karışan Çocuk Sayısı

Adliyeye karşı işlenen suçlar çeşitlilik göstermektedir. Gizliliğin ihlali, iftara, suç üstlenme, yalan yere yemin, suç delillerini yok etme, hükümlü veya tutuklunun kaçması, suç uydurma, yalan tanıklık, suçu bildirmeme gibi adliyeye karşı işlenen suçlar vardır. Ülkemizde 2015-2021 arası dönemde toplamda 7484 çocuk adliyeye karşı suç işlemiştir. Bu çocuklardan 5701'i (%77) erkek, geriye kalan 1786'sı (%23) kız çocuklardan oluşmaktadır.

Suç Türü 15: Resmî Belgede Sahtecilik

"Resmî Belgede Sahtecilik" suç türü, suça sürüklenen çocukların resmî belgelerle ilgili yasalara aykırı davrandığı suçları kapsar. Bu suçlar, sahte belgelerin kullanılması, resmî belgelerin düzeltilmesi veya değiştirilmesi, sahte kimliklerin kullanılması gibi eylemleri içerebilir. Şekil 15'te 2015-2021 arasında bu suça karışan çocukların sayısal değişimleri verilmiştir.

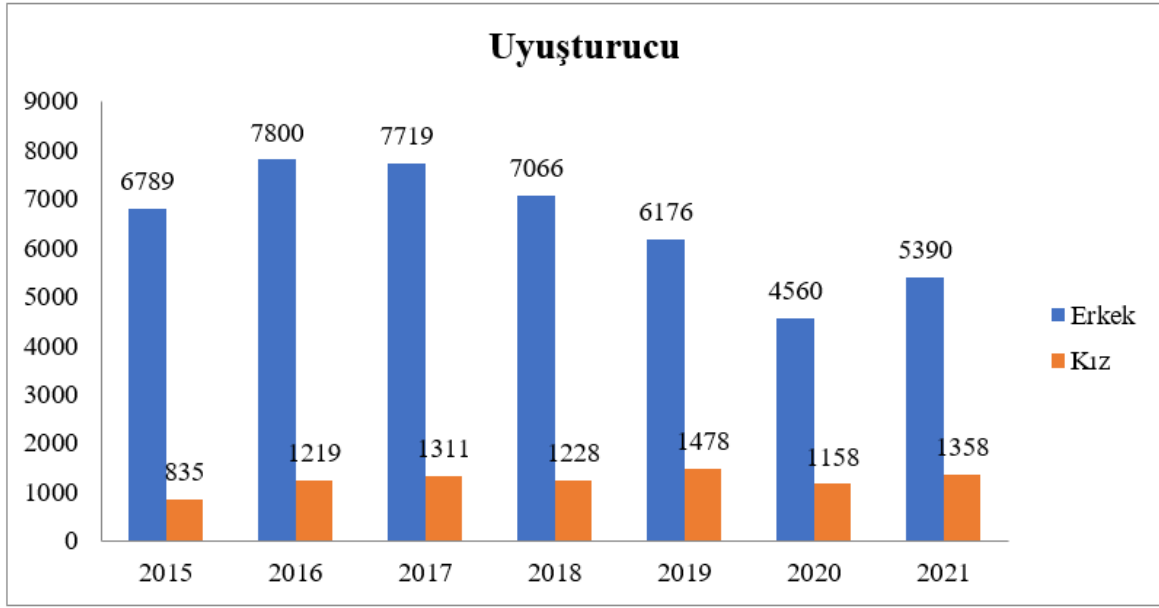
Şekil 15. Resmî Belgede Sahtecilik Suçuna Karışan Çocuk Sayısı

Resmi evrakta sahtecilik suçu, kamu güvenine karşı suçlar arasında TCK 204. maddede düzenlenmiştir. Resmi evrakta sahtecilik, üç farklı seçimsiz hareketle kasten işlenebilen bir suçtur: Sahte resmi belge üretilmesi, gerçek bir resmi belgenin başkalarını aldatacak şekilde değiştirilmesi. Sahte resmî belgenin kullanılması. Bu üç seçimsiz hareketten herhangi birinin fail tarafından işlenmesiyle resmi evrakta (belgede) sahtecilik

meydana gelir. Resmi evrakta sahtecilik suçu ile özel evrakta sahtecilik suçu arasındaki en önemli fark, birincisinde sahtecilik konusu evrakın gerçeğinin yetkili resmi memur tarafından düzenlenebilen belgelerden olmasıdır. 2015 ile 2021 yılları arasında resmi belgede sahtecilik suçuna karışan toplam çocuk sayısı 14.987'dir. Bu çocuklardan 13469'u (%89) erkek, geriye kalan 1518'i (%11) kız çocuklardır.

Suç Türü 16: Uyuşturucu

"Uyuşturucu" suç türü, suça sürüklenen çocukların uyuşturucu madde kullanımı, satışı, taşınması veya bu tür suçlara karışmasıyla ilgilidir. Uyuşturucu suçları, genellikle gençler arasında yaygın bir sorundur ve ciddi hukuki sonuçlar doğurabilir. Bu tür suçların, gençlerin yaşam kalitesini, sağlığını ve geleceğini olumsuz etkilediği bilinmektedir. Şekil 16'da 2015-2021 arasında bu suça karışan çocukların sayısal değişimleri verilmiştir.

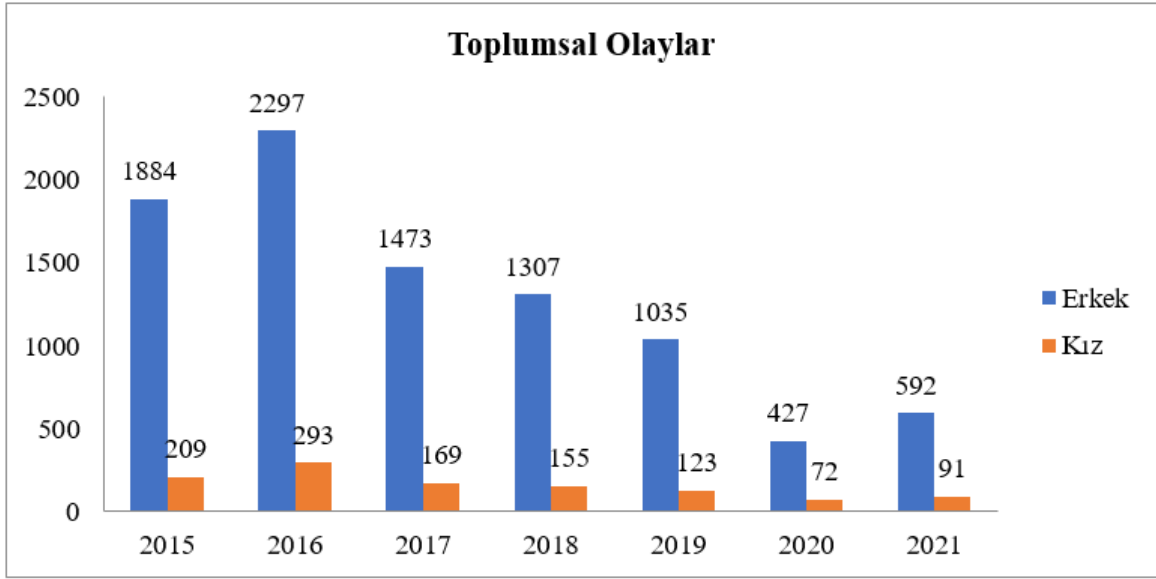

Şekil 16. Uyuşturucu Suçuna Karışan Çocuk Sayısı

Uyuşturucu madde ticareti suçu, uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin imali, ithali, ihracı, ülke içinde satılması, satışa arz edilmesi, başkalarına verilmesi (temin etme), sevk edilmesi, nakledilmesi, depolanması veya ticaret amacıyla satın alınması, kabul edilmesi ile işlenen seçimlik hareketli bir suçtur (TCK md.188). Kullanmak için uyuşturucu ve uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmak ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmak suçunun faili herkes olabilir. Bu herkes içine çocuklar da dâhildir. Ülkemizde 2015 ile 2021 yılları arasında 54087 çocuk uyuşturucu suçuna karışmıştır. Bu çocuklardan 45500'ü (%84) erkek, geriye kalan 8587'si (%16) kız çocuklardır.

Suç Türü 17: Toplumsal Olaylar

"Toplumsal Olaylar" suç türü, suça sürüklenen çocukların toplum içinde meydana gelen çeşitli olaylara karışması veya bu tür olaylara katılmasıyla ilgilidir. Bu tür suçlar genellikle toplumsal düzeni bozmak, halkın güvenliğini tehlikeye atmak veya kamu mallarına zarar vermek gibi eylemleri içerebilir. Şekil 17'te 2015-2021 arasında bu suça karışan çocukların sayısal değişimleri verilmiştir.

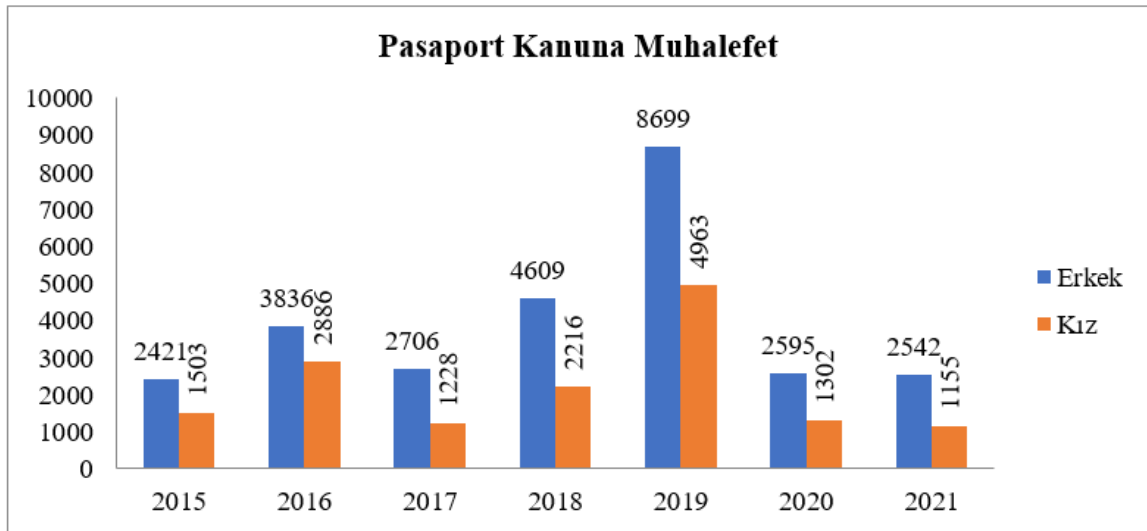

Şekil 17. Toplumsal Olaylar Suçuna Karışan Çocuk Sayısı

Toplumsal olay, otoriteye, mülkiyete ya da insanlara karşı şiddetli bir toplumsal rahatsızlıktan kaynaklanan bir grup tarafından karakterize edilen sivil itaatsizlik biçimidir. Olaylar genellikle ayaklanma, vandalizm ve kamusal veya özel mülkiyet tahribatını içerir. Ülkemizde toplumsal olaylar suçuna karışan çocuk sayısı 10127'dir. Bu çocukların 9015'i (%89) erkek, geriye kalan 1112'si (%11) kız çocuklarıdır.

Suç Türü 18: Pasaport Kanunu'na Muhalefet

"Pasaport Kanunu'na Muhalefet" suç türü, pasaport düzenlemelerine uymayan veya yasa dışı yollarla pasaport sahibi olan bireyleri hedef alır. Bu suç türü, pasaport kullanımı ve düzenlemeleriyle ilgili yasa ve yönetmeliklere karşı gelen kişileri kapsar. Şekil 18'de 2015-2021 arasında bu suça karışan çocukların sayısal değişimleri verilmiştir.

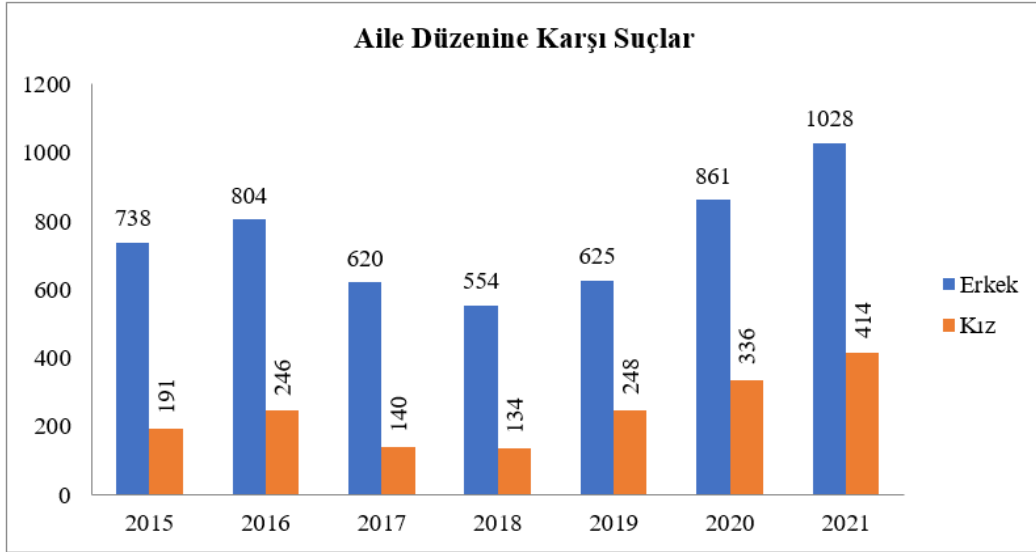

Şekil 18. Pasaport Kanuna Muhalefet Suçuna Karışan Çocuk Sayısı

Türkiye Cumhuriyeti sınırlarını pasaportsuz veya pasaport yerine kaim olacak bir vesikayı hamil olmaksızın terk eden veya buna teşebbüs edenler pasaport kanununa muhalefet etmiş sayılırlar ve suçlu durumuna düşerler. 2015 ile 2021 yılları arasında Türkiye'de Pasaport Kanuna muhalefet eden çocuk sayısı 42661'dir. Bu çocuklar arasında 27408'i (%64) erkek, geriye kalan 15253'ü (%36) kız çocuklarıdır.

Suç Türü 19: Aile Düzenine Karşı Suçlar

"Aile Düzenine Karşı Suçlar" suç türü, aile içi şiddet, evlilikte zorla cinsel ilişki, aile üyelerine karşı saldırgan davranışlar ve benzeri suçları içerir. Bu tür suçlar, aile yapısına ve düzenine zarar veren veya aile üyelerini tehlikede bırakan davranışları ifade eder. Bu suçlar, toplumda ahlaki ve hukuki sorunlar yaratabilir ve özellikle çocuklar ve eşler için ciddi fiziksel ve duygusal zararlara neden olabilir. Şekil 19'da 2015-2021 arasında bu suça karışan çocukların sayısal değişimleri verilmiştir.

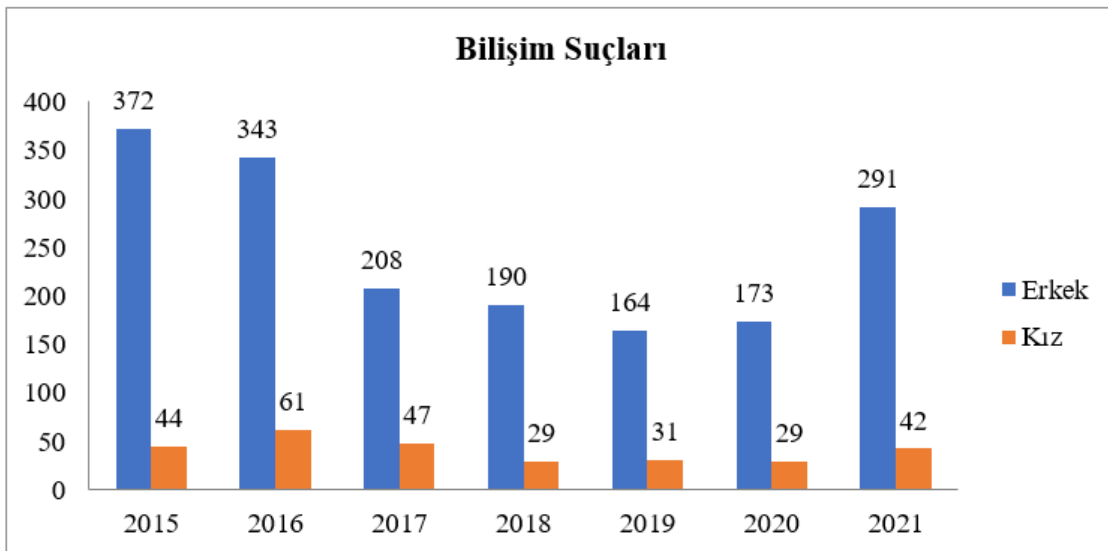

Şekil 19. Aile Düzenine Karşı Suçlara Karışan Çocuk Sayısı

Aile düzenine karşı suçlar, aile hukukundan kaynaklanan yükümlülüğün ihmali, çocuğun soy bağıнын değiştirilmesi suçu ve cezası, birden çok evlilik, hileli evlenme ve dinsel tören suçu, kötü muamele suçu ve cezası, çocuğun kaçırılması ve alıkonulması suçu olarak sıralanabilir. Ülkemizde 2015 ile 2021 yılları aile düzenine karşı işlenen suça karışan toplam çocuk sayısı 6939'dur. Bu çocukların 5230'u (%75) erkek çocuk, geriye kalan 1709'u (%25) kız çocuklarından oluşmaktadır.

Suç Türü 20: Bilişim Suçları

"Bilişim Suçları," çağımızın dijitalleşen dünyasında önemli bir yere sahip olan suç türleridir. Bu suçlar, internet, bilgisayarlar, cep telefonları ve diğer dijital teknolojilerin kullanımıyla gerçekleştirilen suçları içerir. Bu suçların yaygınlığı, teknolojiye erişim arttıkça hızla artmaktadır. Şekil 20'de 2015-2021 arasında bu suça karışan çocukların sayısal değişimleri verilmiştir.

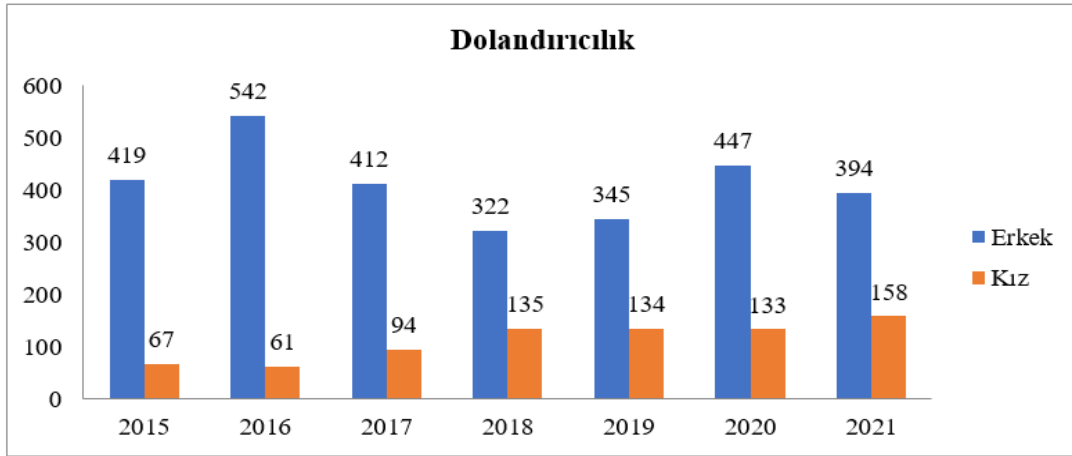

Şekil 20. Bilişim Suçlarına Karışan Çocuk Sayısı

Bilişim suçları, diğer bir deyişle siber suçlar; bilgisayar, tablet, cep telefonu gibi çağdaş iletişim araçları veya pos makinası gibi alışveriş araçları kullanılarak elektronik ortamda işlenen her türlü suç olarak tanımlanabilir. Bilişim suçu terimi yerine bilgisayar suçu, internet suçu, elektronik ortamda işlenen suçlar gibi kavramlar da kullanılmaktadır. Bilginin elektronik ve teknolojik araçlar kullanılarak aktarılmasına bilişim, bu süreçte işlenen suçlar da bilişim suçları olarak tarif edilebilir. Bilişim sistemine müdahale; bazen sisteme fiziksel bir şekilde erişim imkanına sahip olunması yoluyla bazen de uzaktan internet üzerinden bağlanmak suretiyle mümkün olmaktadır. Türkiye’de 2015 yılı ile 2021 yılı arasında bilişim suçu işleyen toplam çocuk sayısı 2024’tür. Bu sayı içerisinde erkek çocukların sayısı 1741 (%86), kız çocuklarının sayısı 283’tür.(%14)

Suç Türü 21: Dolandırıcılık

"Dolandırıcılık," toplumda oldukça yaygın bir suç türüdür ve genellikle kişilerin maddi kayıplara uğramalarına neden olur. Bu suç, insanların güvenlerini suistimal ederek veya yanıltarak gerçekleştirilir. Şekil 21’de 2015-2021 arasında bu suça karışan çocukların sayısal değişimleri verilmiştir

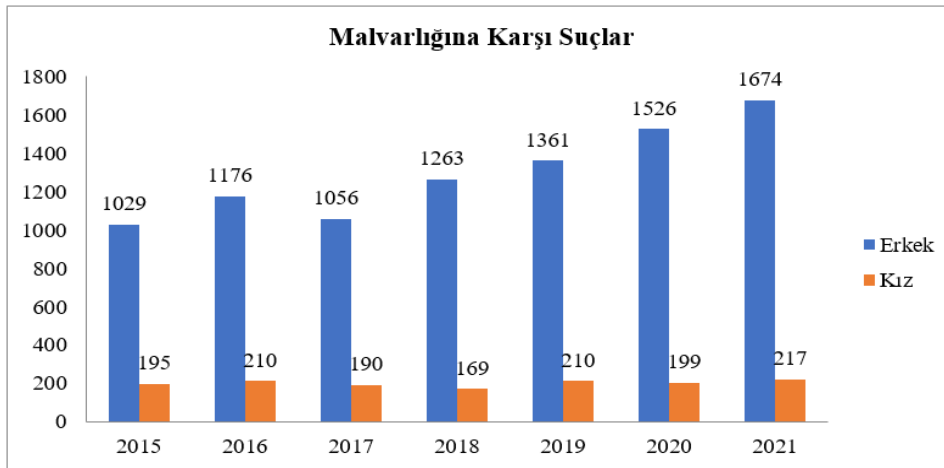

Şekil 21. Dolandırıcılık Suçuna Karışan Çocuk Sayısı

Dolandırıcılık suçu, failin hileli davranışlarla bir kimseyi aldatması, mağdurun veya başkasının zararına olarak kendisine veya başkasına yarar sağlamasıyla oluşur. Nitelikli dolandırıcılık suçu ise suçun belli dini, sosyal, mesleki, teknolojik araçların veya kamu kurumlarının araç olarak kullanılarak işlenmesidir. Türkiye’de 2015-2021 yılları arasında dolandırıcılık suçuna karışan toplam çocuk sayısı 3663’tür. Bu çocukların 2881’i (%78) erkek, 782’si (%22) kız çocuklarından oluşur.

Suç Türü 22: Malvarlığına Karşı Suçlar

"Malvarlığına Karşı Suçlar," toplumumuzda mülkiyet haklarına ve malvarlığına zarar veren suçları ifade eder. Bu suç türü, hırsızlık, yağma, mala zarar verme ve benzeri eylemleri içerebilir. Şekil 22’de 2015-2021 arasında bu suça karışan çocukların sayısal değişimleri verilmiştir

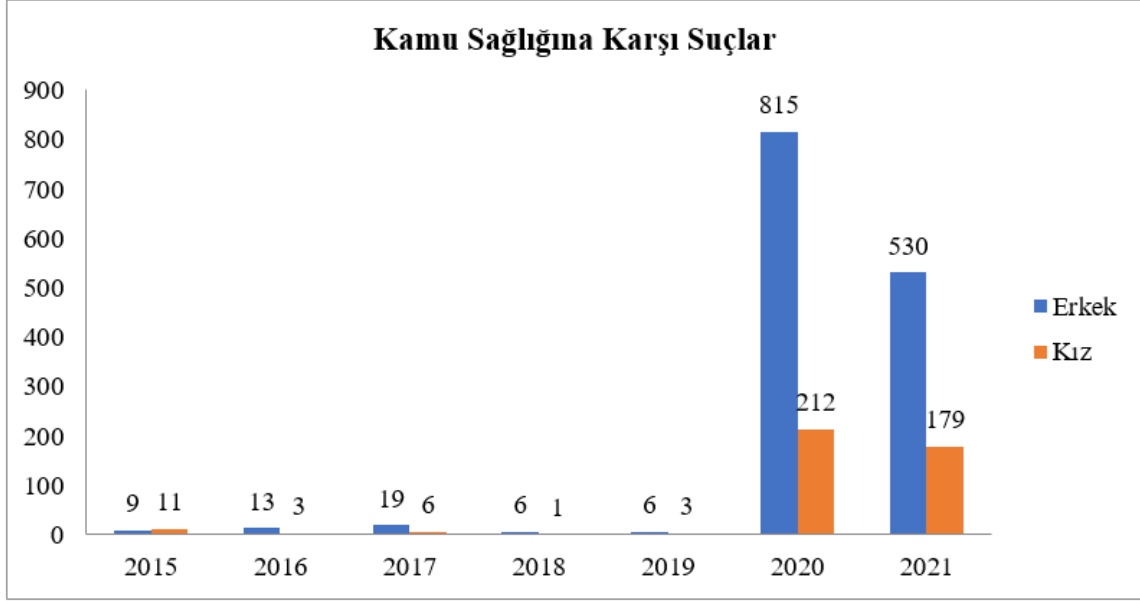

Şekil 22. Malvarlığına Karşı Suçlara Karışan Çocuk Sayısı

Malvarlığına karşı işlenen suçların ortak özellikleri, kişilerin malvarlıkları içine giren değerleri korumak ve bu değerlerin sağladığı yararların yok edilmesine veya azalmasına yönelik eylemleri yaptırım altına almaktır. Hırsızlık ise malvarlığına karşı işlenen suçların en ilkel şeklidir. Bu sebeple geçmişten günümüze kişilerin malvarlığına karşı gerçekleştirilen fiillerin önemli bir kısmını "hırsızlık" suçu oluşturmaktadır. Ülkemizde malvarlığına karşı işlenen suçlara karışan toplam çocuk sayısı 10475'tir. Bu çocukların 9085'i (% 86) erkek, 1390'nı (%14) kız çocukları oluşturur.

Suç Türü 23: Kamu Sağlığına Karşı Suçlar

"Kamu Sağlığına Karşı Suçlar," toplumun genel sağlığını tehdit eden suçları içerir. Bu suç türü, gıda güvenliği, çevre kirliliği, uyuşturucu madde dağıtımını gibi faaliyetleri kapsayabilir. Şekil 23'te 2015-2021 arasında bu suça karışan çocukların sayısal değişimleri verilmiştir.

Şekil 23. Kamu Sağlığına Karşı Suçlara Karışan Çocuk Sayısı

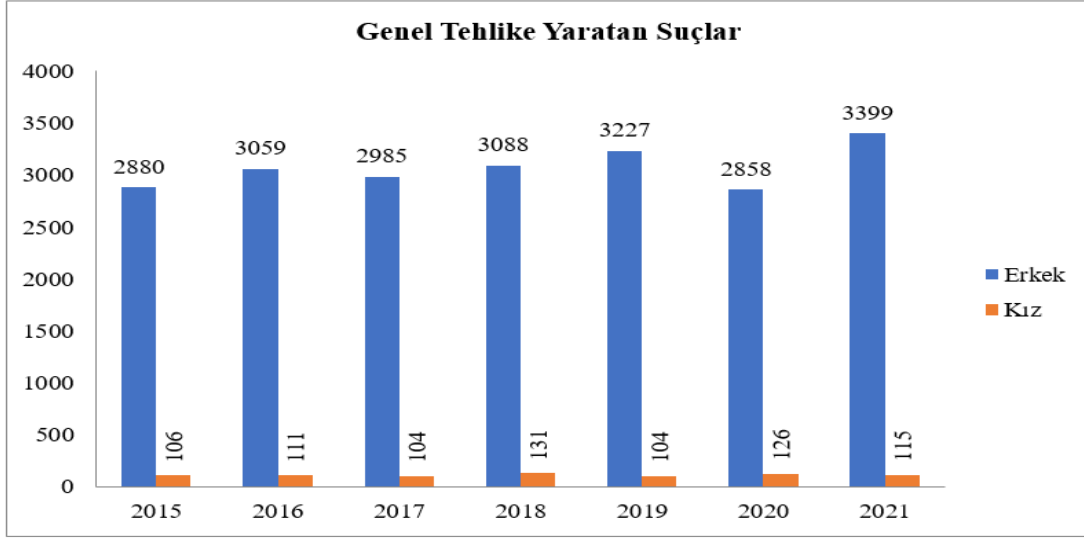
Kamu sağlığına karşı işlenen suçlar:

- 1-Bozulmuş veya Değiştirilmiş Gıda veya İlaçların Ticareti Suçu ve Cezası
- 2-Bulaşıcı Hastalıklara İlişkin Tedbirlere Aykırı Davranma Suçu ve Cezası
- 3-Kişilerin Hayatını, Sağlığını Tehlikeye Sokacak Biçimde İlaç Yapma Satma Suçu ve Cezası
- 4-Sağlık için Tehlikeli Madde Temini Suçu ve Cezası
- 5-Usulüz Ölü Gömülmesi Suçu ve Cezası
- 6-Zehirli Madde İmal ve Ticareti Suçu ve Cezası
- 7-Zehirli Madde Katma Suçu ve Cezası olarak sıralanabilir.

Grafikten de anlaşılacağı üzere 2020 yılına kadar Kamu Sağlığına karşı çocukların işledikleri suçlar çok azken 2020 yılında pandeminin başlamasıyla bu suç türünde sayı çok artmıştır. Özellikle bulaşıcı hastalıklara ilişkin tedbirlere aykırı davranma suçunu işleyenlerin sayısı çok fazla olmuştur. Sokağa çıkma yasağına uymama, maske takmama gibi sebeplerden dolayı ceza yiyen çocuk nüfus fazla olmuştur. Toplamda 2015 ile 2021 yılları arasında Kamu Sağlığına Karşı suç işleyen toplam çocuk sayısı 1813'tür. Bu sayınının 1398'i (%77) erkek çocuklardan, geriye kalan 415 kişi (%23) kız çocuklardan oluşur.

Suç Türü 24: Genel Tehlike Yaratan Suçlar

"Genel Tehlike Yaratan Suçlar," genellikle toplumun genel güvenliğini tehlikeye atan davranışları ifade eder. Bu suçlar, tehlikeli araç kullanımı, alkol veya uyuşturucu madde etkisi altında araç sürme, silahla tehlikeli oyunlar gibi faaliyetleri içerebilir. Şekil 24'te 2015-2021 arasında bu suça karışan çocukların sayısal değişimleri verilmiştir.

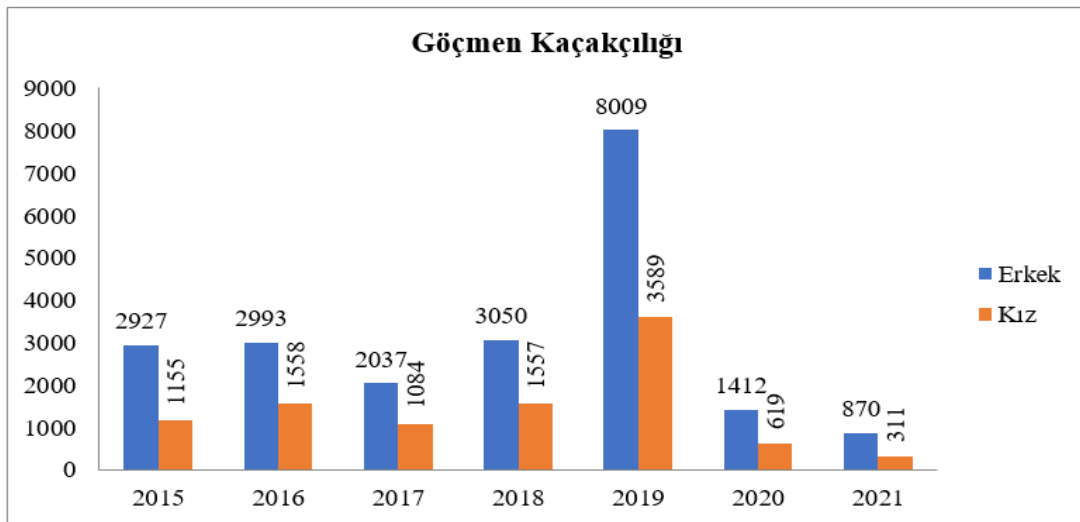

Şekil 24. Genel Tehlike Yaratan Suçlara Karışan Çocuk Sayısı

Genel güvenliği kasten tehlikeye sokulması suçu, birden fazla hareketle gerçekleştirilebilen, yani seçimsiz hareketli bir suçtur. Saniğin hareketleri bölünemeyeceğinden bu suçta suça teşebbüs mümkün değildir. Genel güvenliği kasten tehlikeye sokma suçu, somut bir kişiye yönelik olmayan fiilleri cezalandırmaktadır. Suç ile önceden tahmini mümkün olmayan, belirsiz sayıdaki kişilerin hayatı, sağlığı veya mal varlığı bakımından tehlikeli olacak biçimde ya da kişilerde korku, kaygı veya panik yaratabilecek hareketler cezalandırılmaktadır. Maddeye göre, somut bir kişiye yönelik belli bir amaç ve hedef gözetilen fiiller nedeniyle bu maddedeki suç değil, fiilin özelliğine göre tehdit, kasten yaralama, kişilerin huzur ve sükununu bozma, mala zarar verme vb. gibi suçları meydana getirebilir. Ülkemizde 2015 ile 2021 yılları arasında genel tehlike yaratan suçlara karışan toplam çocuk sayısı 22293'tür. Bu çocukların 21496'sı (% 96) erkek, geriye kalan 797'si (%4) kız çocuklarıdır.

Suç Türü 25: Göçmen Kaçakçılığı

"Göçmen Kaçakçılığı" suç türü, bir ülkeden başka bir ülkeye yasa dışı yollarla insanların taşınmasını içeren ciddi bir hukuki ihlali ifade eder. Göçmen kaçakçılığı, genellikle kaçak göçmenlere kaçak yollarla bir ülkeden başka bir ülkeye geçiş imkânı sağlayan organizasyonlar tarafından işlenir. Şekil 25'te 2015-2021 arasında bu suça karışan çocukların sayısal değişimleri verilmiştir.

Şekil 25. Göçmen Kaçakçılığı Suçuna Karışan Çocuk Sayısı

Doğrudan doğruya veya dolaylı olarak maddî menfaat elde etmek maksadıyla, yasal olmayan yollarla bir yabancıyı ülkeye sokmak veya ülkede kalmasına imkân sağlamak ya da Türk vatandaşı veya yabancının ülke dışına çıkmasına imkân sağlamak "Göçmen Kaçakçılığı" suçunu oluşturur. Bu suçun manevî unsuru, fiilin "doğrudan doğruya veya dolaylı olarak maddî bir yarar elde etmek maksadıyla" işlenmesidir. Suçun oluşması için, bu maksadın varlığı gerekli ve yeterlidir; ancak menfaatin elde edilmiş olması gerekmez. Türkiye'de göçmen kaçakçılığı suçuna bulaşan çocuk sayısı 2015-2021 arasında 31171'dir. Bu sayının 21298'i (%68) erkek, 9873'ü (%32) kız çocuklarıdır.

Tartışma

Öldürme, Yaralama, Tehdit, Kişiyi Hürriyetinden Yoksun Kılma ve Hakaret Suçları

Araştırma bulguları, erkek ve 15-17 yaş arasındaki çocuklarda öldürme suçlarının oldukça fazla olduğunu ortaya koymaktadır. Bu oranın fazla olmasında çocukların yetiştikleri sosyal çevrede bu türden olayların fazla olmasının etkisiyle sosyal öğrenmenin kendisini gösterdiği ileri sürülebilir. Parçalanmış aile çocuklarının bu suç türlerine daha çok karıştıkları düşünülmektedir. Yapılan çalışmaların ortaya konduğu üzere suç sürüklenmiş çocukların genellikle parçalanmış ailelere sahip olduğu görülmektedir (Yavuzer, 1998). Aynı zamanda ailede başka bireylerin de bu türden suçlara daha önce bulaşmış olması çocukların bu suçta daha fazla sürüklenmesine yol açabilmektedir. Ayrıca ergen yaş grubundaki bu çocukların evden ayrılarak dışarda daha fazla vakit geçirmeleri ve akran baskısına maruz kalmaları öldürme, yaralama ve tehdit suçlarının bu yaş grubundakiler için daha fazla olmasına neden olabilmektedir. Bazı yerlerde görülen kan davası, intikam gibi uygulamaların dolaylı yetişkinlerin çocuk yaş grubunu bu artmasına yol açabilmektedir. Araştırma bulgularında suç türleri arasında çocukların en fazla karıştığı suç türü yaralama olaylarıdır. Özellikle 14-17 yaş grubundaki çocukların birbirleri arasındaki anlaşmazlıklarda darp olaylarının fazla olması yaralama suçunun diğer suç türlerine oranla daha fazla olmasına sebep olduğu düşünülmektedir. Nitekim MEB İç Denetim raporuna göre (2011) meslek ve teknik liselerde öğrenim gören öğrencilerin %20'si yaralama-darp olaylarına karışmaktadır. Özellikle son yıllarda çocuk yaş grubunun sosyal medya alanında aktif olması sosyal medyada en fazla karşımıza çıkan suç türü olarak hakaret suçu gelmektedir (Acay, 2021).

Cinsel ve Genel Ahlaka Aykırı Suçlar

Araştırma bulgularına göre 2015 ile 2021 yılları arasında Cinsel ve Genel Ahlaka Aykırı suçlara bulaşan çocuk sayısında 2015 ile 2019 yılları arasında bir artış olduğu, 2020 yılında ise ciddi bir düşüş yaşandığı görülmüştür. Bunun en büyük sebebi olarak 2020 yılında yaşanan pandemi nedeni ile çocuk yaş grubunun sokağa çıkma yasağının olmasından dolayı olduğu düşünülmektedir. 2021 yılında tekrar artış yaşandığı görülmüştür. Özellikle 15-17 yaş grubundaki lise öğrencilerinin, cinsel ve genel ahlaka aykırı suç oranlarında daha fazla yer aldığı görülmektedir. Bu yaş grubundaki çocukların sosyal medya ve internet ortamlarında yer alan içeriklerden daha fazla etkilendikleri, bu nedenle genel ahlaka karşı davranışlarda bulunduğu görülmektedir. Ayrıca ailenin geliri, ebeveyn etkililiği, ailede suç öyküsü ve aile içi şiddete tanık olma gibi nedenlerden dolayı da çocukların cinsel suçlara daha fazla eğilim gösterdikleri düşünülmektedir. Cinsel suçta sürüklenen çocukların önemli bir kısmının cinsel istismar mağduru olduğu gerçeği aslında çocukların aile ve sosyal çevresi içinde de korunması gerektiği anlayışını ve politikasını geliştirmeyi gündeme getirmektedir (Öntaş, 2011). Araştırma bulgularına göre erkek çocukların kız çocuklara oranla daha fazla cinsel ve genel ahlaka aykırı suçlara karıştıkları tespit edilmiştir. Kız çocuklarının hem toplumsal baskıya hem de aile baskısına daha fazla maruz kaldığı düşünüldüğü için erkek çocuklara oranla bu tür suçlara daha az bulaştıkları düşünülmektedir.

Hırsızlık-Gasp-Mala Zarar Verme-Konut Dokunulmazlığını İhlal Etme-Dolandırıcılık-Mal Varlığına Karşı Suçlar

Araştırma bulgularına göre 2015 ile 2021 yılları arasında hırsızlık, gasp, mala zarar verme, konut dokunulmazlığını ihlal etme, dolandırıcılık gibi suçlara karışan çocuk hiçte azımsanmayacak derecede fazladır. Erkek ve kız çocukların hırsızlık suçuna bulaşma oranları çok yüksektir. Aile yapıları, özellikle kenar mahallerde kalmış ailelerin çocukları kolay para kazanma yöntemi olarak hırsızlık suçuna bulaşabilmektedir. Hırsızlık, konut dokunulmazlığı, mala zarar verme, mal varlığına karşı suçlar aynı kategoride değerlendirilebilir. Örneğin hırsızlık suçu işleyen bir çocuk aynı zamanda konut dokunulmazlığını da ihlal etmektedir. Başkasının konutuna ya da iş yerine izinsiz giren bir çocuk mala da zarar vermektedir. Bu suç türleri genelde güce dayalı suç türleri olduğu için erkek çocukların kız çocuklara oranla daha fazla bu suç türlerine bulaştıkları görülmektedir.

Başkasının malını izinsiz alma, başkasının konutuna izinsiz girme gibi suçlara bulaşan çocukların aile yapılarının da problemliliği düşünülebilir. Ebeveynlerinden ya da aile büyüklerinden birinin daha önce bu suç türlerine bulaşmış çocuklar ilerleyen zamanlarda kendileri de bu suçları işleyebilmektedir. Ekonomik

kayıplarla işlenen ve esas olarak şiddet amacı taşımayan mala karşı suçlar, özellikle ekonomik güdüler tarafından belirlenmektedir. Ancak ekonomik modeli kullanan suç teorilerinin tek başına suç oranlarındaki toplu değişmeyi açıklayamayacağı, bu teorilerin diğer suç teorileri ile sentezlenmesi sonucunda suçu açıklayabileceği öngörülmektedir. Ayrıca, suçluların hiçbir şekilde sadece yoksul sınıftan çıkmamasına rağmen, yoksulluk ve suçluluk arasında sıkı bir ilişki olduğu kabul edilmiştir. İçli (2007), suçluların sosyal, kültürel ve ekonomik özellikleri ile ilgili çalışmasında, suçluların genelde ekonomik düzeylerinin düşük olduğunu ve ekonomik yönden tatmin olmadıklarını ifade etmiştir.

Çevreye ve Kamu Sağlığına Karşı Suçlar

Sanayi ve teknolojinin hızla gelişmesi ve kontrolsüz bir biçimde dünyaya yayılması çevre kirliliğini de beraberinde getirmiş ve bu kirlilik tüm canlıların sağlığını ve hatta varlığını tehdit eder boyutlara ulaşmıştır. Çevre sorunlarının sınır tanımaz olması, çevreyi ulusların ortak konusu olmaya zorlamış ve "çevre hakkı" birçok ülke anayasasında temel hak ve hürriyetler arasında yerini almıştır. Çevreye Karşı Suçlar içerisinde çevreyi kasten kirlileme, çevrenin taksirle kirlenmesi, gürültüye neden olma, imar kirliliğine neden olma suçları vardır. Diğer suç türlerine göre kız çocuklarının içinde en az bulunduğu suç türü çevreye karşı işlenen suçlardır. Araştırma bulgularından da anlaşılacağı üzere 2020 yılına kadar Kamu Sağlığına karşı çocukların işledikleri suçlar çok azken 2020 yılında pandeminin başlamasıyla bu suç türünde sayı çok artmıştır. Özellikle bulaşıcı hastalıklara ilişkin tedbirlere aykırı davranma suçunu işleyenlerin sayısı çok fazla olmuştur. Sokağa çıkma yasağına uymama, maske takmama gibi sebeplerden dolayı ceza yiyen çocuk nüfus fazla olmuştur.

Görevli Memura Mukavemet-Adliyyeye Karşı Suçlar-Resmî Belgede Sahtecilik-Pasaport Kanuna Muhalefet

Araştırma bulgularına bakıldığında genelde kamu görevlilerine ve kamu kurumlarına karşı işlenen bu suçlara karışan çocuk sayılarının diğer suç türlerine karışan çocuk sayılarından daha az olduğu görülmüştür. Özellikle yetişkin yaş grubunun daha çok karıştığı bu suç türlerine çocuklarda karışabilmektedir. Görevi yaptırmamak için direnme suçu, uygulamada görevli memura mukavemet suçu olarak bilinen, halk arasında polise mukavemet, zabıtaya mukavemet vb. gibi deyimlerle ifade edilen suç tipidir. Gizliliğin İhlali, iftara, suç üstlenme, yalan yere yemin, suç delillerini yok etme, hükümlü veya tutuklunun kaçması, suç uydurma, yalan tanıklık, suçu bildirmeme gibi adliyyeye karşı işlenen suçlar vardır. Türkiye Cumhuriyeti sınırlarını pasaportsuz veya pasaport yerine kaim olacak bir vesikayı hamil olmaksızın terk eden veya buna teşebbüs edenler pasaport kanununa muhalefet etmiş sayılırlar ve suçlu durumuna düşerler.

Uyuşturucu

Çocuklar bağımlılık yapıcı etkisi yüksek olan maddelere genelde deneyerek başlarlar. Yapılan çalışmalar gün geçtikçe uyuşturucu madde kullanımının yaşının düştüğünü göstermektedir. Araştırma bulgularında 2015 ile 2021 yılları arasında uyuşturucu suçuna bulaşmış çocuk sayısının fazla olduğu, erkek çocukların kız çocuklara oranla çok daha fazla uyuşturucu suçuna bulaştığını göstermektedir. 2020 yılında uyuşturucu suçuna bulaşmış çocuk sayısının diğer yıllara göre daha az olduğunu araştırma bulgularında görmekteyiz. Uyuşturucu suçuna bulaşan çocuk sayısının fazla olmasını uyuşturucu maddeye ulaşımın daha kolay olması, büyük şehirlerde bu maddelerin çok daha ucuz alınması nedenine bağlayabiliriz. Kolay temin ve ucuz olması nedeni ile ortaokul ve lise öğrencilerinin hem merak duygusu hem de arkadaş çevresine kendisini kabul ettirmek hissi nedeni ile bu suça çok rahat bir şekilde bulaştığını ifade edebiliriz. 2020 yılında ise kolluk kuvvetlerinin uyuşturucu ile mücadelesini arttırması ayrıca okullarda uyuşturucu ile mücadele eylem planının uygulanması ile bir farkındalık oluşturulmuş ve bu suça bulaşan çocuk sayısında bir azalma olduğu görülebilmektedir.

Genel Tehlike Yaratan Suçlar ve Toplumsal Olaylar

Genel güvenliği kasten tehlikeye sokulması suçu, birden fazla hareketle gerçekleştirilebilen, yani seçimlik hareketli bir suçtur. Saniğin hareketleri bölünemeyeceğinden bu suçta suça teşebbüs mümkün değildir. Genel güvenliği kasten tehlikeye sokma suçu, somut bir kişiye yönelik olmayan fiilleri cezalandırmaktadır. Suç ile önceden tahmini mümkün olmayan, belirsiz sayıdaki kişilerin hayatı, sağlığı veya mal varlığı bakımından tehlikeli olacak biçimde ya da kişilerde korku, kaygı veya panik yaratabilecek hareketler cezalandırılmaktadır. Somut bir kişiye yönelik belli bir amaç ve hedef gözetilen fiiller nedeniyle bu maddedeki suç değil, fiilin özelliğine göre tehdit, kasten yaralama, kişilerin huzur ve sükununu bozma, mala zarar verme vb. gibi suçları meydana getirebilir. Araştırma bulgularında genel tehlike yaratan suçlar ve toplumsal olaylara (Vandalizm, ayaklanma) karışan çocuk nüfusun büyük bir bölümü erkektir. Yasa dışı örgütlerin toplumsal olaylarda kolluk kuvvetlerine karşı çocukları kullanmaları bunun en büyük sebebi olarak düşünülmektedir. Fakat 2020 ve 2021 yıllarında toplumsal olaylara karışan çocuk sayısının çok azaldığını araştırma bulgularından görmekteyiz. Bu

azalmanın sebebi olarak kolluk kuvvetlerinin ve eğitimcilerin çocukların yasa dışı olaylara karışmaması için farkındalık oluşturması olarak düşünülmektedir.

Göçmen Kaçakçılığı

Doğrudan doğruya veya dolaylı olarak maddî menfaat elde etmek maksadıyla, yasal olmayan yollarla bir yabancıyı ülkeye sokmak veya ülkede kalmasına imkân sağlamak ya da Türk vatandaşı veya yabancının ülke dışına çıkmasına imkân sağlamak "Göçmen Kaçakçılığı" suçunu oluşturur. Bu suçun manevî unsuru, fiilin "doğrudan doğruya veya dolaylı olarak maddî bir yarar elde etmek maksadıyla" işlenmesidir. Suçun oluşması için, bu maksadın varlığı gerekli ve yeterlidir; ancak menfaatin elde edilmiş olması gerekmez. Araştırma bulgularından Türkiye'de 2015 ile 2021 yılları arasında göçmen kaçakçılığına bulaşan çocukların sayısının özellikle 2019 yılında çok büyük artış gösterdiğini bizlere göstermektedir. Bu artışın sebebi olarak özellikle bu dönemde Suriye' de yaşanan iç karışıklıkların artması olduğu düşünülmektedir. Suriye de yaşan iç karışıklıklardan dolayı burada yaşayan insanların Avrupa'ya geçişte Türkiye'yi bir köprü olarak kullanması göçmen kaçakçılığına karışan çocuk sayısını da arttırmıştır. Suriye'de yaşanan çatışmalar, can kayıpları, siyasi krizler ve insani yoksunluklar göçmen kaçakçılarının faaliyet alanını genişletmekte, gelir ve kazançlarını artırarak bu sektöre yeni kişilerin katılmasına yol açmaktadır. Suriye'de yaşanan karışıklıklarla beraber düzensiz göçün artması, göçmen kaçakçılığı suçunun işlenmesinde görülen yükselişte önemli bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır (Uzay ve Akgül, 2022).

Bilişim Suçları

Bilişim suçları, diğer bir deyişle siber suçlar; bilgisayar, tablet, cep telefonu gibi çağdaş iletişim araçları veya pos makinası gibi alışveriş araçları kullanılarak elektronik ortamda işlenen her türlü suç olarak tanımlanabilir. Bilişim suçu terimi yerine bilgisayar suçu, internet suçu, elektronik ortamda işlenen suçlar gibi kavramlar da kullanılmaktadır. Bilginin elektronik ve teknolojik araçlar kullanılarak aktarılmasına bilişim, bu süreçte işlenen suçlar da bilişim suçları olarak tarif edilebilir. Bilişim sistemine müdahale; bazen sisteme fiziksel bir şekilde erişim imkanına sahip olunması yoluyla bazen de uzaktan internet üzerinden bağlanmak suretiyle mümkün olmaktadır. Araştırma bulgularından görüldüğü üzere 2020 yılından sonra bilişim suçlarına karışan çocuk sayısında bir artış olduğu görülmektedir. Bunun sebebi olarak da Pandemi ile beraber öğrencilerin uzaktan eğitime geçmesi ve telefon, tablet gibi araçları daha fazla kullanması olarak düşünülmektedir.

Aile Düzenine Karşı Suçlar

Aile düzenine karşı suçlar, aile hukukundan kaynaklanan yükümlülüğün ihmali, çocuğun soy bağının değiştirilmesi suçu ve cezası, birden çok evlilik, hileli evlenme ve dinsel tören suçu, kötü muamele suçu ve cezası, çocuğun kaçırılması ve alıkonulması suçu olarak sıralanabilir. Türkiye'de 2015 ile 2021 yılları arasında aile düzenine karşı işlenen suçlar giderek artmaktadır. 2021 yılı için erkekler bu artış %26 iken kızlarda %19'dur. Bu durum aile yapıları doğrudan ilişkili olmaktadır. Bu kapsamda elde edilen sonuçlar daha önce yapılan çalışmalarla paralellik göstermektedir (Eren ve Demiray, 2019; Bekir, 2016).

Sonuç

Bu araştırmada, TÜİK verilerine dayanarak suça sürüklenen çocuklar ve sıklıkla işlenen suç türleri incelenmiştir. Araştırma bulguları, öldürme, yaralama, tehdit, kişiyi hürriyetinden yoksun kılma ve hakaret suçlarının erkek ve 15-17 yaş arasındaki çocuklar arasında yaygın olduğunu göstermektedir. Parçalanmış ailelerde yetişen çocukların bu suçlara daha çok karıştığı ve ailede suç öyküsü bulunan bireylerin varlığının çocukları suça sürükleyebildiği tespit edilmiştir.

Çocukların en fazla karıştığı suç türlerinden biri yaralama suçudur. Özellikle 14-17 yaş arasındaki çocukların anlaşmazlık durumlarında darp olaylarına daha sık karıştığı belirlenmiştir. Cinsel ve genel ahlaka aykırı suçlarda ise 15-17 yaş arasındaki lise öğrencilerinin daha fazla yer aldığı görülmüştür. Bu yaş grubundaki çocukların sosyal medya ve internetin etkilerine daha fazla maruz kaldıkları ve aile faktörlerinin de bu suçlara eğilimi etkileyebileceği saptanmıştır.

Hırsızlık, gasp, mala zarar verme, konut dokunulmazlığını ihlal etme, dolandırıcılık gibi suçlar da çocuklar arasında yaygın olarak görülmektedir. Özellikle ekonomik kaygılar ve problemler aile yapıları çocukları bu suçlara sürükleyebilmektedir. Çevreye ve kamu sağlığına karşı suçlar ise çocuklar arasında daha az görülen suç türlerindedir. Kamu görevlilerine karşı işlenen suçlara karışan çocuk sayısının diğer suç türlerine göre daha az olduğu görülmüştür. Bu suçlara genellikle yetişkinlerin karıştığı ancak bazı durumlarda çocukların da bu suçları işleyebildiği tespit edilmiştir.

Araştırma bulgularına bakıldığında genelde kamu görevlilerine ve kamu kurumlarına karşı işlenen bu suçlara karışan çocuk sayılarının diğer suç türlerine karışan çocuk sayılarından daha az olduğu görülmüştür. Özellikle yetişkin yaş grubunun daha çok karıştığı bu suç türlerine çocuklarda karışabilmektedir. Görevi yaptırmamak için direnme suçu, uygulamada görevli memura mukavemet suçu olarak bilinen, halk arasında polise mukavemet, zabıtaya mukavemet vb. gibi deyimlerle ifade edilen suç tipidir.

Görevli memura mukavemet suçunun çocuklar arasında nadir görülmesinin sebeplerinden biri, çocukların henüz otorite figürlerine karşı başkaldırı eğilimi göstermeleridir. Ancak, bazı çocukların ailelerinde ve çevrelerinde olumsuz bir şekilde polis ya da diğer kamu görevlilerine yönelik tutumların benimsenmesi sonucu bu suç tipine bulaşabileceği belirtilmektedir. Aynı şekilde, adliye karşı işlenen suçlar da genellikle yetişkin suçluların işlediği suçlar arasında yer almaktadır. Çocuklar arasında bu tür suçların görülme sıklığı düşük olsa da bazı istisnalar da bulunmaktadır. Örneğin, çocuklar arasında arkadaşları ya da eşleriyle ilgili davalarda dava sürecine müdahale etme, tehdit veya şiddet uygulama eğilimi gözlenebilir.

Resmî belgede sahtecilik suçu, çocuklar arasında nadir görülen suç türlerinden biridir. Bu suça bulaşan çocukların genellikle ekonomik kaygılar veya kişisel çıkarlar nedeniyle sahte belge üretme veya mevcut belgeleri sahtecilik yoluyla değiştirme eğiliminde olduğu gözlenmektedir. Özellikle ergenlik dönemindeki çocukların, kimlik veya ehliyet gibi belgelere erişimi arttıkça bu suç tipine bulaşma riski de artabilir. Pasaport kanuna muhalefet suçu da çocuklar arasında nadir görülen bir suç türüdür. Bu suçu işleyen çocuklar genellikle yasadışı göç, yasa dışı seyahat veya pasaportla ilgili sahte veya yanıltıcı bilgiler kullanma gibi nedenlerle bu suça bulaşabilmektedir. Pasaport kanununa muhalefet suçu, genellikle yetişkinler arasında daha sık görülen bir suçtur, ancak istisnai durumlarda çocuklar da bu suça karışabilir. Çocukların bu tür suçlara karışmasının temel nedenleri arasında eğitimsizlik, aile veya çevresel faktörler, ekonomik zorluklar, kötü arkadaş çevresi, ahlaki değerlerin eksikliği gibi etkenler bulunmaktadır. Ayrıca, bazı çocuklar da risk alma eğilimleri, dikkatsizlik veya dürtüsel davranışlar nedeniyle bu suçlara bulaşabilmektedir.

Çocukların bu suçlardan korunması ve önlenmesi için çeşitli önlemler alınmalıdır. Öncelikle, çocuklara hukuki bilincin aşılanması ve yasalara uyma konusunda eğitim verilmesi önemlidir. Ailelerin çocuklarıyla iletişim halinde olmaları, onlara doğru değerler ve davranışlar konusunda rehberlik etmeleri gerekmektedir. Ayrıca, okul ve toplumda çocuklara yönelik bilinçlendirme programları düzenlenmeli ve çocuklara alternatif etkinlikler sunulmalıdır. Adalet sistemine karışan çocuklar için ise rehabilitasyon ve eğitim odaklı yaklaşımlar benimsenmelidir. Suç işleyen çocukların ceza yerine eğitim, psikolojik destek, mesleki beceri kazandırma gibi önlemlerle yeniden topluma kazandırılmaları hedeflenmelidir. Ayrıca, çocuk suçluların yargılanma ve cezalandırma süreçlerinde çocuk haklarının korunması ve adil bir şekilde değerlendirilmeleri sağlanmalıdır.

Sonuç olarak, çocukların kamu görevlilerine ve kamu kurumlarına karşı işlenen suçlara karışma oranı genel olarak düşük olsa da bazı çocuklar bu suçlarla ilişkilendirilebilmektedir. Çocukları bu tür suçlardan korumak için eğitim, bilinçlendirme ve rehabilitasyon gibi önlemler alınmalı ve adalet sistemi tarafından çocuk haklarına saygı gösterilmelidir.

Bu çalışma, suça sürüklenen çocuklar ve sıklıkla işlenen suç türleri hakkında önemli bilgiler sunmuştur. Elde edilen bulgular, çocukların suça sürüklenmesine etki eden faktörleri ve önleyici tedbirlerin geliştirilmesi için temel bir kaynak olarak kullanılabilir. Özellikle aile yapısının ve sosyal çevrenin çocukların suça eğilimini etkilediği göz önünde bulundurularak, ailelerin ve toplumun çocukların sağlıklı bir ortamda yetişmesi sağlanmalıdır.

Öneriler

Bulgulara bağlı olarak aşağıda bazı öneriler sunulmuştur:

- Çocuklara hukuki bilincin ve yasalara uyma konusundaki önemi anlatan eğitim programları düzenlenmelidir.
- Okullar, aileler ve toplum bu konuda iş birliği yaparak çocukların hakları, sorumlulukları ve toplum kurallarına uyum konusunda bilinçlenmelerini sağlamalıdır.
- Aileler, çocuklarıyla iletişim halinde olmalı ve doğru değerler, davranışlar ve sorumluluklar konusunda rehberlik etmelidir.
- Çocuklara suça yönelmelerini engelleyecek alternatif etkinlikler ve fırsatlar sunulmalıdır.
- Suç işleyen çocuklar için cezalandırma yerine rehabilitasyon odaklı yaklaşımlar benimsenmelidir.

- Erken müdahale ve risk değerlendirmesi, çocukların suça bulaşmadan önce tespit edilerek desteklenmelerini sağlayabilir.
- Sosyal destek ve mentorluk programları, risk altındaki gençlere pozitif rol modelleri sunarak suça yönelmelerini engelleyebilir
- Çocukluk dönemindeki risk faktörlerinin suça bulaşma üzerindeki etkisini araştırmak önemlidir. Bu kapsamda, çocukların aile yapısı, ebeveyn tutumu, ekonomik durumu, sosyal çevresi gibi faktörlerin suça eğilim üzerindeki etkisini değerlendiren çalışmalar yapılabilir.
- Çocukların suça bulaşmadan korunmalarını sağlayan faktörlerin belirlenmesi ve değerlendirilmesi önemlidir. Bu kapsamda, çocukların sağlıklı bir aile ortamına sahip olması, iyi bir eğitim alma imkânı, sosyal destek ağının bulunması gibi faktörlerin suça karşı koruyucu etkileri üzerine odaklanan çalışmalar yapılabilir.

Kaynakça

- Acay, F. (2021). Sosyal medya aracılığıyla hakaret suçu ve suçun tespitine ilişkin uygulamalar. *Hukuk Fakültesi Dergisi*, 7(1), 71-140.
- Aközer, M. Nuhurat, C., & Say, Ş. (2011). Türkiye'de yaşlılık dönemine ilişkin beklentiler araştırması. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 27(27), 103-128.
- Aksu, H. Karakoç Demirkaya, S, Gürbüz Özgür, B., & Gün, B. (2013). Aydın ilinde bir yıldaki çocuk ve ergen adli olguların değerlendirilmesi. *Anatolian Journal of Psychiatry/Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 14(4), 369-377.
- Arabacı, L. B. Taş, G., & Dikeç, G. (2017). Çocuk ve ergenlerde madde kullanımı, suça yönelme, ruhsal bozukluklar ve hemşirelik bakımı. *Bağımlılık Dergisi*, 18(4), 135-144.
- Azarkan, E. (2009). Uluslararası antlaşmalar ve uluslararası mahkeme kararları çerçevesinde çocuk askerlerin korunması. *Uluslararası Hukuk ve Politika*, 19, 89-107.
- Büyüköztürk, Ş. Kılıç Çakmak, E. Akgün, Ö. Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem.
- Çabuk, G. (2022). Çocuk suçluluğu bağlamında çocuğu suça iten nedenler. *Sosyal Politika ve Sosyal Hizmet Çalışmaları Dergisi*, 3(1), 129-143.
- Çavuş, F., & Çalış, N. (2021). İhmal ve istismarı önlemeye yönelik çocuk koruma politikalarında uzmanlaşmış koruyucu aile modelinin Yeri. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 32(4), 1565-1586.
- Dinç, A. (2020). Türkiye'de çocuk mahkemelerinin çocuk adalet sistemindeki yeri. *Toplum ve Kültür Araştırmaları Dergisi*, 5, 62-79.
- Çapur, E. Ö. Ulutaşdemir, N., & Balsak, H. (2015, Mayıs). 'Çocuk ve Suç', *Hacettepe University Faculty of Health Sciences Journal*, 120-123.
- Eren, S., & Demiray, N. (2019). Çocuk suçluluğunu etkileyen muhtemel faktörler: suç korkusu, kentleşme ve aile yapıları Samsun ilkahım ve Canik ilçeleri örneği. *Researcher*, 7(4), 132-161.
- Erciyas, H. İ. (2020). *Türkiye'de çocuk suçluların topluma kazandırılmasına yönelik yapılan çalışmalar ve alınan önlemler*. [Yüksek Lisans Tezi], Bozok Üniversitesi, Yozgat.
- İçli T. G. (2007). *Kriminoloji*. Seçkin.
- Millî Eğitim Bakanlığı İstatistikleri, 2011
- Öntaş, Ö. (2011). Cinsel suça yönelen çocukların karakteristikleri ve tedavi programları. *Aile ve Toplum*, 11(6), 47-56.
- TÜİK. (2023). No Title. Türkiye İstatistik Kurumu. www.tuik.gov.tr.
- UNICEF (1998). *Çocuk haklarına dair sözleşme uygulama el kitabı*. Ajans Türk Basın ve Basım A.Ş., Ankara

- Uzan, Y., & Akgül, D. (2022). Türkiye'nin göçmen kaçakçılığı ile mücadelesi ve Suriyeli düzensiz göçmenler üzerine bir değerlendirme. *Fırat Üniversitesi. İİBF Uluslararası İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 6(1), 201-222.
- Üzümcü, A. F. (2017). *Çıraklık eğitiminin suça sürüklenmiş çocukların topluma kazandırılmasındaki rolü: Ankara Çocuk Eğitimevi örneği*. [Doktora Tezi], Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Yavuzer, H. (1998). *Çocuk ve suç*. Remzi Kitabevi.